KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 6.9.2023 r.
COM(2023) 512 final

2023/0311 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiająca europejską kartę osoby z niepełnosprawnością i europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2023) 305 final} - {SWD(2023) 289 final} - {SWD(2023) 290 final} - {SWD(2023) 291 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Unia Europejska (UE) opiera się na takich wartościach jak godność ludzka, wolność i poszanowanie praw człowieka oraz zobowiązała się do zwalczania dyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i Karty praw podstawowych (Karta).

Prawo obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Unii Europejskiej jest jednym z najbardziej cenionych osiągnięć UE i ważnym motorem jej gospodarki.

UE i wszystkie jej państwa członkowskie są stroną Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Celem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych jest wspieranie i ochrona wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz zapewnienie pełnego i równego korzystania z nich przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. W konwencji określono zobowiązanie państw-stron do uznania prawa osób z niepełnosprawnościami do swobodnego przemieszczania się na równych zasadach z innymi osobami. Zwrócono się również w niej do państw-stron o wprowadzenie skutecznych środków w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami mobilności osobistej i możliwie największej samodzielności w tym zakresie, między innymi przez ułatwianie mobilności osób z niepełnosprawnościami, w sposób i w czasie przez nie wybranym i po przystępnej cenie.

Europejski filar praw socjalnych, ogłoszony przez Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejską 17 listopada 2017 r. w Göteborgu[1], stanowi, że każdy, bez względu na niepełnosprawność, ma prawo do równego traktowania i równych szans w dziedzinie dostępu do dóbr i usług dostępnych dla społeczeństwa (zasada 3). W Europejskim filarze praw socjalnych uznano ponadto, że osobom z niepełnosprawnościami przysługuje prawo do usług, które pozwolą im na uczestnictwo w życiu społecznym (zasada 17). W Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych odniesiono się do istotnych barier, z którymi nadal borykają się osoby z niepełnosprawnościami i które zostały uwzględnione w strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.

Osobom z niepełnosprawnościami, których status osoby z niepełnosprawnością został oceniony i uznany przez właściwe organy w państwie członkowskim, często przyznaje się warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie w dostępie do różnych usług, działań i udogodnień, również gdy są one oferowane nieodpłatnie w danym państwie członkowskim i niezależnie od tego, czy są oferowane przez organy publiczne czy podmioty prywatne, na podstawie krajowych lub lokalnych przepisów/zobowiązań prawnych, przy czym często są one zapewniane na zasadzie dobrowolności (w szczególności przez podmioty prywatne).

Najczęściej warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie są oferowane lub zapewniane w odniesieniu do transportu publicznego i prywatnego, miejsc parkingowych, wydarzeń kulturalnych (np. w muzeach), ośrodków lub usług rekreacyjnych i sportowych, parków rozrywki i turystyki. Mogą one obejmować bezpłatny dostęp, obniżone ceny, niższe opłaty pobierane od użytkowników za korzystanie z płatnych dróg/mostów/tuneli, pierwszeństwo dostępu, pomoc osobistą, wsparcie (takie jak dostęp do alfabetu Braille'a czy audioprzewodników), zapewnienie urządzeń wspomagających, wydłużony czas parkowania

[1] Międzyinstytucjonalna proklamacja Europejskiego filaru praw socjalnych (Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10).

lub zarezerwowane miejsca parkingowe[2]. W odniesieniu do usług przewozu osób asystenci osobiści osób z niepełnosprawnościami lub inne osoby towarzyszące takim osobom lub pomagające im mogą bezpłatnie podróżować z osobą z niepełnosprawnością lub osobą o ograniczonej możliwości poruszania się lub zajmować miejsce obok takiej osoby, o ile jest to wykonalne[3]. Preferencyjne traktowanie i warunki specjalne są również oferowane w zakresie dostępu do działań lub udogodnień oferowanych nieodpłatnie.

Osoby posiadające status osoby z niepełnosprawnością uznany w państwie członkowskim zamieszkania podróżujące do innego państwa członkowskiego mogą jednak napotkać trudności w dostępie do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanego lub zapewnianego w odwiedzanym państwie członkowskim, często ze względu na brak uznania karty osoby z niepełnosprawnością lub orzeczenia o niepełnosprawności wydanych przez państwo członkowskie zamieszkania.

Oprócz fizycznych i innych barier w dostępie do przestrzeni zarówno publicznej, jak i prywatnej, głównym czynnikiem zniechęcającym wiele osób z niepełnosprawnościami do podróżowania[4] są wysokie koszty podróży, ponieważ osoby te mają również szczególne potrzeby, które sprawiają, że ponoszone przez nie koszty podróży są wyższe niż w przypadku osób bez niepełnosprawności[5]. Z badania Eurostatu dotyczącego osób nieuczestniczących w turystyce wynika, że w przypadku ogółu populacji kluczowym argumentem przemawiającym za rezygnacją z podróży są względy finansowe, co oznacza, że w 2019 r. 44,83 % ogółu ludności nie uczestniczyło w turystyce „ze względów finansowych”[6]. Osoby z niepełnosprawnościami są bardziej narażone na ubóstwo niż osoby bez niepełnosprawności. W 2021 r. na poziomie UE około 21,1 % osób z niepełnosprawnościami w wieku co najmniej 16 lat jest zagrożonych ubóstwem w porównaniu z 14,9 % w przypadku osób bez niepełnosprawności. Odsetek ten w przypadku wszystkich osób w wieku co najmniej 16 lat i starszych wynosił 16,4 %.

Konieczność radzenia sobie z brakiem pewności prawa i potencjalnymi dodatkowymi kosztami może utrudniać osobom z niepełnosprawnościami pełne i skuteczne korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Ponadto dla wielu osób z niepełnosprawnością prywatny transport samochodowy jest najlepszą lub jedyną możliwością samodzielnego poruszania się. Możliwość zaparkowania jak najbliżej miejsca docelowego i dostępność zarezerwowanych lub poszerzonych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami ma kluczowe znaczenie dla wspierania ich niezależności i ułatwia korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się. Unijna karta

---

2 Więcej przykładów można znaleźć w załączniku 6.4 Mapowanie usług świadczonych na warunkach preferencyjnych w UE, ocena skutków, SWD(2023) 289.

3 Zob. na przykład art. 23 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym, Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 1.

4 Wnioski ze sprawozdania końcowego opartego na badaniu skierowanym do organizacji społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu UE; Shaw i Coles, „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey” [„Niepełnosprawność, organizacja wakacji i przemysł turystyczny w Zjednoczonym Królestwie: wstępne badanie”], 25(3) *Tourism Management*, s. 397–403, 2004; Eugénia Lima Devile i Andreia Antunes Moura, „Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process” [„Podróże osób z niepełnosprawnością ruchową: ograniczenia i czynniki wpływające na podejmowanie decyzji”], 2021.

5 McKercher i Darcy, „Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities” [„Ponowna konceptualizacja barier w podróżowaniu osób z niepełnosprawnościami”], Tourism Management Perspectives, s. 59–66, 2018.

6 Baza danych Eurostatu, tour_dem_npsex. Dostępne na stronie internetowej: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_dem_npsex/default/table?lang=en Ostatnie dostępne informacje na ten temat pochodzą z 2019 r.

parkingowa dla osób z niepełnosprawnościami została ustanowiona w 1998 r. na mocy zalecenia Rady ustanawiającego znormalizowany, wspólny wzór/format UE[7] i jest jednym z najbardziej widocznych i najważniejszych osiągnięć polityki UE w dziedzinie niepełnosprawności. Jest powszechnie stosowana we wszystkich państwach członkowskich. Mimo to posiadacze kart napotykają jednak trudności podczas korzystania ze znormalizowanego unijnego wzoru karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, takie jak brak pewności co do przyznanych praw i ograniczone uznawanie karty podczas podróży do innych państw członkowskich, a także nakładanie kar pieniężnych nawet w przypadku okazania unijnej karty parkingowej lub gdy jest ona widoczna. Co więcej, krajowe różnice w formacie i wyglądzie, a także wdrażaniu karty utrudniają korzystanie z niej, zwiększają niepewność, również co do prawa, i powodują ryzyko fałszerstw lub oszustw, a także problemy z egzekwowaniem przepisów[8].

W związku z tym w niniejszej inicjatywie ustanawia się ramy, przepisy i wspólne warunki, w tym wspólny znormalizowany wzór, dotyczące europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością stanowiącej dowód uznanego statusu osoby z niepełnosprawnością oraz europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami stanowiącej dowód ich uznanego prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami („prawa związane z parkowaniem”). Celem inicjatywy jest wspieranie dostępu na równych warunkach we wszystkich państwach członkowskich dla posiadaczy europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w odniesieniu do usług, działań i udogodnień, w tym tych oferowanych nieodpłatnie, oraz odpowiednio warunków i udogodnień związanych z parkowaniem.

Wzajemne uznawanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami powinno ułatwiać i gwarantować osobom z niepełnosprawnościami, podróżującym do innego państwa członkowskiego lub je odwiedzającym, korzystanie z przysługujących im praw do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych przez podmioty prywatne lub organy publiczne oraz korzystania z takich warunków lub preferencyjnego traktowania w celu uzyskania dostępu do usług, działań i udogodnień, w tym gdy są one oferowane nieodpłatnie, a także dostępu do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami, bez dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach i warunkach jak te przewidziane na podstawie krajowych orzeczeń, kart osób z niepełnosprawnościami lub innych oficjalnych dokumentów uznających ich status osoby z niepełnosprawnością, wydanych przez właściwe organy w państwie przyjmującym.

Ustanowienie ram przepisów i wspólnych warunków dotyczących zarówno europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, jak i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami pomoże zapewnić skuteczniejsze i pełniejsze uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i ich integrację społeczną.

---

[7] Zalecenie Rady z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych (98/376/WE), Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25, dostosowane zaleceniem Rady z dnia 3 marca 2008 r. w związku z przystąpieniem Republiki Bułgarii, Republiki Cypryjskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Malty, Republiki Słowackiej, Republiki Słowenii, Republiki Węgierskiej, Rumunii i Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 43.

[8] Aby uzyskać więcej informacji, zob. załącznik 6.3 „Analiza wdrożenia unijnej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami” do oceny skutków, SWD(2023) 289.

Propozycja stworzenia europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością jest jedną z inicjatyw przewodnich strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030[9]:

„Komisja zaproponuje stworzenie do końca 2023 r. europejskiej karty osoby niepełnosprawnej, mając na celu uznanie jej we wszystkich państwach członkowskich. Będzie korzystać z doświadczeń związanych z prowadzeniem w ośmiu państwach członkowskich projektu pilotażowego dotyczącego unijnej karty osoby niepełnosprawnej oraz z europejską kartą parkingową dla osób z niepełnosprawnościami".

O zamiarze przedłożenia wniosku w sprawie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością wspomniano również w komunikacie dotyczącym Konferencji w sprawie przyszłości Europy – „Od wizji do konkretnych działań"[10], a przewodnicząca Ursula von der Leyen nawiązała do tej kwestii w kontekście swojego orędzia o stanie Unii w 2022 r.[11] Niniejsza inicjatywa jest częścią programu prac Komisji na 2023 r. – „Unia zdecydowana i zjednoczona"[12].

Parlament Europejski wzywał do wprowadzenia karty w trzech rezolucjach. W rezolucji z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020[13] Parlament Europejski zwrócił się do Komisji o rozszerzenie istniejącego projektu pilotażowego unijnej karty osoby z niepełnosprawnością oraz o zapewnienie pełnego przestrzegania unijnej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami we wszystkich państwach członkowskich. W rezolucji z dnia 7 października 2021 r. w sprawie ochrony osób z niepełnosprawnościami za pośrednictwem petycji[14] Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął zamiar przedstawienia inicjatywy w sprawie uznania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością we wszystkich państwach członkowskich z myślą o rozszerzeniu projektów pilotażowych dotyczących unijnej karty osoby z niepełnosprawnością i unijnego wzoru karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami. W rezolucji z dnia 13 grudnia 2022 r. pt. „Dążenie do równouprawnienia osób z niepełnosprawnościami"[15] Parlament Europejski opowiedział się za przedstawieniem prawnie wiążącej i ambitnej inicjatywy, obejmującej szereg różnych obszarów wykraczających poza kulturę, rekreację i sport.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął również wspierającą opinię rozpoznawczą[16] dotyczącą europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, w której w odniesieniu do unijnej karty parkingowej uznano znaczenie aktualizacji przepisów harmonizujących jej charakterystykę, procedury wydawania i funkcjonowanie.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Inicjatywa opiera się na dwóch istniejących instrumentach.

Jeśli chodzi o europejską kartę osoby z niepełnosprawnością, wniosek opiera się na powiązanym **projekcie pilotażowym** i rozszerza jego zakres na wszystkie państwa członkowskie oraz obejmuje szerszy zakres różnych obszarów polityki, tj. nie tylko usługi, ale także działania i udogodnienia, w tym te oferowane nieodpłatnie. Projekt pilotażowy

---

9 COM (2021) 101

10 COM(2022) 404 final z 17.6.2022, załącznik, pkt 5 „Wartości i prawa, praworządność i bezpieczeństwo".

11 Orędzie o stanie Unii Europejskiej 2022, list intencyjny, 14 września 2022 r.

12 COM(2022) 548 final z 18.10.2022, załącznik 1 pkt 43 pod nagłówkiem „Nowy impuls dla demokracji europejskiej".

13 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0156_PL.html

14 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0414_PL.pdf

15 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_PL.html

16 SOC/765, 27.04.2024.

przeprowadzono na zasadzie dobrowolności w ośmiu państwach członkowskich (Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Włochy, Malta, Rumunia i Słowenia) w latach 2016–2018. W ramach pilotażu opracowano wspólny format karty na potrzeby wzajemnego uznawania na zasadzie dobrowolności przez osiem uczestniczących państw członkowskich statusu osoby z niepełnosprawnością (ustalonego zgodnie z odpowiednimi krajowymi kryteriami kwalifikowalności, przepisami, praktykami i procedurami) w celu uzyskania dostępu do świadczeń i usług w dziedzinie kultury, rekreacji, sportu oraz, w niektórych krajach, transportu[17], podczas podróży do jednego z państw uczestniczących. Krajowi usługodawcy w tych sektorach mieli możliwość dobrowolnego przystąpienia do programu dotyczącego karty. Pakiet świadczeń zapewnianych w każdym państwie członkowskim zależał od liczby i rodzaju uczestniczących usługodawców. Po przystąpieniu do systemu dostawcy usług byli zobowiązani do oferowania posiadaczom kart z innych uczestniczących państw członkowskich tych samych świadczeń, które oferowali własnym obywatelom z niepełnosprawnościami. Państwa członkowskie musiały prowadzić rejestr usług objętych systemem i regularnie go aktualizować.

Unijny projekt pilotażowy wyraźnie ujawnił korzyści dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do usług w dziedzinie kultury, rekreacji i sportu, a w niektórych przypadkach transportu, a także w zakresie wspierania ich krótkoterminowego transgranicznego przemieszczania się w UE. Ponadto w badaniu z 2021 r. oceniającym realizację działania pilotażowego dotyczącego unijnej karty osoby z niepełnosprawnością i związanych z nią korzyści[18] potwierdzono unijną wartość dodaną karty i stwierdzono, że możliwe są działania na większą skalę.

W porównaniu z projektem pilotażowym (w ramach którego w publicznej bazie danych umieszczono wykaz czterech objętych nim sektorów oraz opracowane (na szczeblu krajowym) wykazy „uczestniczących usługodawców") uzasadnienie/logika leżące u podstaw niniejszego wniosku ustawodawczego są inne. Przez zapewnienie wzajemnego uznawania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością we wszystkich państwach członkowskich niniejszy wniosek ustawodawczy ma na celu zagwarantowanie posiadaczom karty podróżującym do innego państwa członkowskiego lub je odwiedzającym dostępu na równych warunkach do istniejących warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w odniesieniu do szerokiego zakresu usług, działań i udogodnień, w tym tych oferowanych nieodpłatnie. Takie podejście powinno przyczynić się do znacznego zmniejszenia obciążenia administracyjnego w ramach projektu pilotażowego dla państw członkowskich związanego z koniecznością prowadzenia i aktualizowania baz danych usługodawców akceptujących europejską kartę osoby z niepełnosprawnością.

W przypadku europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami inicjatywa ta zastąpi system wprowadzony zaleceniem Rady 98/376/WE[19], w ramach którego przewidziano dobrowolny europejski wzór karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami i ułatwiono uznawanie karty parkingowej we wszystkich państwach członkowskich. Szczególne krajowe rozszerzenia lub odstępstwa od zalecanego wzoru doprowadziły do

---

17 Transport prywatny (CY, FI i MT) lub transport publiczny (FI i SI).

18 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en

19 Zalecenie Rady z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych (98/376/WE), Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25, dostosowane zaleceniem Rady 2008/205/WE w związku z przystąpieniem Republiki Bułgarii, Republiki Cypryjskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Malty, Republiki Słowackiej, Republiki Słowenii, Republiki Węgierskiej, Rumunii i Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 43.

rozpowszechnienia różnych kart[20], co utrudniło ich transgraniczne uznawanie, a także dostęp osób z niepełnosprawnościami do specjalnych warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami, które są posiadaczami „miejscowej" karty parkingowej. Zalecenie Rady nie było ponadto aktualizowane w celu uwzględnienia postępu technologicznego i rozwoju cyfrowego, ani w celu wsparcia państw członkowskich borykających się z problemami związanymi z oszustwami dotyczącymi kart i ich fałszowania.

We wniosku zostaną określone wspólne przepisy i warunki regulujące wydawanie europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz jej wspólny wzór, który będzie stosowany przez wszystkie państwa członkowskie i zastąpi wszystkie istniejące krajowe karty parkingowe.

Ponadto, w celu zagwarantowania traktowania na równi z obywatelami Unii Komisja zamierza zaproponować odrębny akt prawny rozszerzający zakres niniejszego wniosku na obywateli państw trzecich legalnie przebywających lub zamieszkujących na terytorium państwa członkowskiego, którzy mają prawo podróżować do innych państw członkowskich zgodnie z prawem Unii.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Celem tej inicjatywy jest ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami podróżującym do innego państwa członkowskiego lub odwiedzającym inne państwo członkowskie korzystania z dostępnych warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w zakresie dostępu do usług, działań i udogodnień, w tym gdy są one oferowane nieodpłatnie, na takich samych warunkach jak w przypadku mieszkańców z niepełnosprawnościami, co ułatwi im korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się w UE.

W odniesieniu do usług zwykle świadczonych odpłatnie na rynku wewnętrznym niniejszy wniosek uzupełnia dyrektywę 2006/123 w sprawie usług na rynku wewnętrznym[21]. Stanowi on ponadto uzupełnienie europejskiego aktu w sprawie dostępności (dyrektywa 2019/882)[22] i dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych (dyrektywa (UE) 2016/2102)[23], których celem jest wyeliminowanie barier wynikających z rozbieżnych wymogów dostępności w państwach członkowskich i zapobieganie im.

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie – i może ułatwić stosowanie – unijnych przepisów dotyczących praw pasażerów przyjętych w latach 2004–2021 w odniesieniu do czterech rodzajów transportu: lotniczego, kolejowego, wodnego oraz autobusowego i autokarowego[24]. Przepisy te gwarantują pasażerom z niepełnosprawnościami i o ograniczonej możliwości poruszania się prawo do niedyskryminacji w dostępie do transportu i do bezpłatnej pomocy

---

20 Aby uzyskać więcej informacji, zob. załącznik 6.3 „Analiza wdrożenia unijnej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami" do oceny skutków, SWD(2023) 289.

21 Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

22 Dyrektywa (UE) 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług, Dz.U. L 150 z 7.6.2019, s. 70.

23 Dyrektywa (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.

24 Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą, Dz.U. L 150 z 7.6.2019, s. 70; rozporządzenie (UE) nr 1177/2010 o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004; rozporządzenie (UE) nr 181/2011 dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004; rozporządzenie (UE) 2021/782 dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (wersja przekształcona). []

oraz, w razie potrzeby, dostosowania usług transportowych do ich specjalnych potrzeb, aby umożliwić im korzystanie z wspomnianych czterech rodzajów transportu na takich samych zasadach jak inni obywatele.

Inicjatywa jest również zgodna z przyjętą niedawno dyrektywą (UE) 2022/362[25], która umożliwia państwom członkowskim ustanowienie obniżonych opłat, w tym opłat za korzystanie z płatnych dróg/mostów/tuneli, a także zwolnień z obowiązku uiszczania takich opłat w przypadku pojazdów użytkowanych przez osoby z niepełnosprawnościami lub będących ich własnością w odniesieniu do dróg, na których pobierane są opłaty drogowe.

Niniejszy wniosek przyczyni się również do zapewnienia skuteczniejszego i bardziej integracyjnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zgodnie z postanowieniami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a także do realizacji Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, ponieważ w ramach celu 8 zachęca się do prowadzenia polityki promującej zrównoważoną turystykę i kulturę lokalną; w ramach celu 10 dąży się do zmniejszenia nierówności; a w ramach celu 11 dąży się do zapewnienia wszystkim ludziom bezpiecznych, przystępnych cenowo, dostępnych i zrównoważonych systemów transportu.

Niniejszy wniosek stanowi ponadto kolejny element składowy szerszej europejskiej infrastruktury certyfikacji cyfrowej, która opiera się na doświadczeniach związanych z unijnym cyfrowym zaświadczeniem COVID i będzie powiązana z europejskim portfelem tożsamości cyfrowej po przyjęciu proponowanego zmienionego rozporządzenia.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Niniejszy wniosek ma wiele powiązanych ze sobą celów dotyczących kilku obszarów polityki, takich jak usługi, transport i prawo do swobodnego przemieszczania się. W związku z tym wykorzystanie różnych podstaw prawnych jest najbardziej adekwatne i odpowiednie z uwagi na poszczególne cele tej inicjatywy.

Art. 53 ust. 1 i art. 62 TFUE (dotyczące usług świadczonych zwykle za wynagrodzeniem na rynku wewnętrznym) są istotne, ponieważ we wniosku przyznaje się posiadaczom kart prawo do korzystania z preferencyjnych warunków/preferencyjnego traktowania przy korzystaniu z usług na równych zasadach z osobami z niepełnosprawnościami w odwiedzanym państwie członkowskim.

W odniesieniu do warunków specjalnych i preferencyjnego traktowania w zakresie dostępu do usług w dziedzinie transportu, w tym udogodnień związanych z parkowaniem, niezbędną podstawę prawną stanowi art. 91 TFUE. Ponadto artykuł ten jest również istotny, ponieważ umożliwił przyjęcie zalecenia Rady w 1998 r.[26], na mocy którego utworzono istniejący dobrowolny system unijnych kart parkingowych, który zostanie zastąpiony obecną inicjatywą.

W celu uwzględnienia wspomnianych warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania przy korzystaniu z działań i udogodnień nienależących do kategorii „usług”

[25] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/362 z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie zmiany dyrektyw 1999/62/WE, 1999/37/WE i (UE) 2019/520 w odniesieniu do pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy, Dz.U. L 69 z 4.3.2022, s. 1.

[26] Zalecenie Rady z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych (98/376/WE), Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25, dostosowane zaleceniem Rady 2008/205/WE w związku z przystąpieniem Republiki Bułgarii, Republiki Cypryjskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Malty, Republiki Słowackiej, Republiki Słowenii, Republiki Węgierskiej, Rumunii i Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 43.

objętych innymi wskazanymi podstawami prawnymi, o których mowa powyżej, w szczególności tych działań i udogodnień, które nie są oferowane za wynagrodzeniem, art. 21 ust. 2 TFUE, jako uzupełniająca podstawa prawna, przewiduje możliwość podejmowania przez Unię Europejską działań i przyjmowania przepisów mających na celu ułatwienie obywatelom UE korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich. Ponadto członkowie rodziny – niezależnie od ich obywatelstwa – obywatela Unii korzystającego z prawa do swobodnego przemieszczania się zgodnie z przepisami unijnymi mają status porównywalny do statusu obywateli Unii.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Wniosek jest w pełni zgodny z zasadą pomocniczości. Poszczególne, powiązane ze sobą cele niniejszego wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające niezależnie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań można je lepiej osiągnąć na szczeblu UE. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań na szczeblu unijnym.

Zidentyfikowane problemy mają wymiar transgraniczny, przez co państwa członkowskie nie mogą ich rozwiązać samodzielnie. Potrzeba działania na szczeblu UE ma bezpośredni związek z podróżami transgranicznymi i wynikającymi z nich wyzwaniami, jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w UE, w związku z czym konieczne jest zapewnienie skoordynowanego podejścia państw członkowskich, aby ułatwić im dostęp do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania na równi z posiadaczami karty osoby z niepełnosprawnością lub orzeczenia o niepełnosprawności wydanych przez odwiedzane państwo.

Brak działań na szczeblu UE prawdopodobnie doprowadziłby do przyjęcia przez państwa członkowskie różnych systemów, co skutkowałoby utrzymującymi się trudnościami z uznawaniem ponad granicami kart osoby z niepełnosprawnością i orzeczeń o niepełnosprawności, a także unijnej karty parkingowej. W przypadku braku działań ze strony UE obecne różnice w krajowych kartach osób z niepełnosprawnością i orzeczeniach o niepełnosprawności prawdopodobnie również zwiększyłyby się, a różnice w traktowaniu osób z niepełnosprawnościami w państwach członkowskich utrzymałyby się lub jeszcze bardziej zwiększyły, co miałoby niekorzystny wpływ na zapewnienie im dostępu do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w zakresie usług, działań i udogodnień, w tym tych oferowanych nieodpłatnie, co z kolei może utrudnić im korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Inicjatywa nie ma na celu harmonizacji kryteriów kwalifikowalności, warunków lub procedur oceny służących przyznawaniu statusu osoby z niepełnosprawnością w państwach członkowskich, w których to dziedzinach państwa członkowskie zachowują kompetencję. W związku z tym niniejszy wniosek nie ma wpływu na kompetencje państw członkowskich w zakresie określania warunków i procedur oceny statusu osoby z niepełnosprawnością do celów przyznawania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością oraz uznawania prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnością, a także wydawania orzeczeń o niepełnosprawności, kart osoby z niepełnosprawnością lub kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami ani żadnych innych oficjalnych dokumentów, czy to na szczeblu lokalnym, regionalnym, czy krajowym.

Niniejszy wniosek nie narusza ponadto kompetencji krajowych w zakresie decydowania o przyznawaniu lub nieprzyznawaniu specjalnych świadczeń lub preferencyjnych warunków, takich jak bezpłatny dostęp, obniżone opłaty lub preferencyjne traktowanie osób z niepełnosprawnościami oraz, w stosownych przypadkach, osób im towarzyszących lub

pomagających. We wniosku nie nakłada się również obowiązków na podmioty prywatne lub organy publiczne w zakresie przyznawania warunków preferencyjnych. Zapewnia się w nim jedynie, aby w przypadku przyznania takich warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania były one dostępne na równych warunkach dla wszystkich osób z niepełnosprawnościami, które są posiadaczami europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, oraz aby informacje w tym zakresie były udostępniane w dostępnych formatach zgodnie z odpowiednimi wymogami dostępności usług określonymi w załączniku I do dyrektywy 2019/882.

- **Proporcjonalność**

Jeśli chodzi o zasadę proporcjonalności, forma i treść niniejszego wniosku nie wykraczają poza to, co jest konieczne i proporcjonalne do osiągnięcia jego poszczególnych, wzajemnie powiązanych celów.

Ustanawia się ogólne, wspólne przepisy i wspólny standardowy format/wzór dla obu kart. Biorąc jednak pod uwagę krajowe różnice, okoliczności i praktyki, ocena samego statusu osoby z niepełnosprawnością, ustanowienie niezbędnych procedur wydawania kart oraz określenie warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do usług, działań i udogodnień, w tym tych oferowanych nieodpłatnie, pozostaje w gestii państw członkowskich, chyba że prawo Unii stanowi inaczej.

- **Wybór instrumentu**

Zgodnie z określonymi podstawami prawnymi, w szczególności art. 53 ust. 1 i art. 62 w połączeniu z art. 91 TFUE i art. 21 ust. 2 TFUE, dyrektywę uznaje się za odpowiedni, proporcjonalny i skuteczny instrument realizacji poszczególnych, wzajemnie powiązanych celów tej inicjatywy.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W lipcu 2022 r. utworzono międzyresortową grupę sterującą ds. europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, która aktywnie uczestniczyła w przygotowaniu inicjatywy, w tym w ocenie jej skutków.

Zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa przeprowadzono konsultacje z szerokim gronem międzynarodowych, unijnych i krajowych zainteresowanych stron, a mianowicie z (i) zainteresowanymi stronami (np. krajowymi organami publicznymi, usługodawcami, organizacjami pozarządowymi); (ii) potencjalnymi beneficjentami europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami (np. osobami z niepełnosprawnościami, asystentami osobistymi); oraz (iii) ekspertami (np. badaczami, firmami konsultingowymi i doradcami, organizacjami międzynarodowymi).

Konsultacje z zainteresowanymi stronami obejmowały: a) konsultacje publiczne, b) strategiczne i c) ukierunkowane wywiady, d) ukierunkowane ankiety internetowe, e) trzy warsztaty internetowe, f) sześć grup dyskusyjnych z usługodawcami z wybranych państw

członkowskich oraz g) sześć studiów przypadku. Zainteresowane strony mogły również przesyłać uwagi na h) zaproszenie Komisji do zgłaszania uwag[27].

Większość działań konsultacyjnych została zorganizowana przez zewnętrznego wykonawcę w ramach badania wspierającego proces sporządzania oceny skutków. Komisja przeprowadziła również konsultacje z przedstawicielami organów państw członkowskich i organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami, które to organizacje są członkami platformy ds. niepełnosprawności. Dyskusje na spotkaniach w ramach platformy i jej podgrupy ds. europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością umożliwiły uzyskanie informacji zwrotnych niezbędnych do dopracowania wniosku.

- **Ocena skutków**

Wnioskowi dotyczącemu inicjatywy Komisji ustanawiającej ramy, zasady i warunki wydawania i użytkowania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami towarzyszy sprawozdanie z oceny skutków[28], którego projekt został przedłożony Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej w dniu 21 czerwca 2023 r. Następnie 19 lipca 2023 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami. Sprawozdanie z oceny skutków zostało zmienione zgodnie z ustaleniami i zaleceniami Rady. Uwzględniono również jej bardziej szczegółowe uwagi techniczne.

Przy opracowywaniu wariantów i podejmowaniu decyzji o odrzuceniu niektórych z nich korzystano przede wszystkim z doświadczeń zdobytych w ramach projektu pilotażowego dotyczącego europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością oraz z doświadczeń wynikających ze stosowania zalecenia Rady 98/376/WE z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, a także z informacji zwrotnych otrzymanych od zainteresowanych stron i państw członkowskich.

Rozważono wariant dotyczący połączenia europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami w jedną kartę, a następnie odrzucono go ze względu na brak praktycznej i technicznej wykonalności[29]. W przypadku obu kart obowiązują różne kryteria kwalifikowalności i procedury wydawania oraz mają one różne zakresy i zastosowania. Nie wszyscy posiadacze europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością byliby posiadaczami europejskiej karty parkingowej. Zainteresowane strony, z którymi przeprowadzono konsultacje, wskazały, że połączenie tych dwóch kart ograniczyłoby możliwość jednoczesnego korzystania z nich przez osoby z niepełnosprawnościami. W praktyce karta parkingowa będzie zwykle pozostawiana w samochodzie w widocznym miejscu, podczas gdy posiadacz europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością będzie ją musiał nosić przy sobie. Dlatego zainteresowane strony uznały, że należy zachować dwie odrębne karty.

---

[27] Zob. w celu uzyskania dalszych informacji: sprawozdanie podsumowujące konsultacje z zainteresowanymi stronami, załącznik 2 do sprawozdania z oceny skutków, SWD(2023) 289.

[28] SWD (2023) 289.

[29] Opinie na temat możliwości połączenia europejskiej karty parkingowej z nową europejską kartą osoby z niepełnosprawnością są zróżnicowane. Wśród państw członkowskich oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami istnieje zdecydowany konsensus co do tego, że europejskiej karty parkingowej nie należy łączyć z nową europejską kartą osoby z niepełnosprawnością. Z kolei indywidualni respondenci biorący udział w konsultacjach publicznych stwierdzili, że europejska karta parkingowa powinna zostać włączona do nowej europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, ponieważ prawdopodobnie brali „jedną kartę" za „jeden instrument prawny".

W ocenie uwzględniono warianty strategiczne mające na celu ułatwienie wzajemnego uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością w UE w zakresie dostępu do usług podczas wizyty w innym państwie członkowskim (A) oraz ułatwienie korzystania z europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami i zwiększenie pewności prawa w tym zakresie (B), które to warianty łącznie stanowią odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania.

Odrzucono również kilka innych wariantów, takich jak dobrowolne porozumienia[30], obejmujące tylko wybrane usługi[31], harmonizacja definicji i kryteriów kwalifikowalności na potrzeby oceny statusu osoby z niepełnosprawnością[32] lub harmonizacja procedur wydawania odpowiednich kart na szczeblu UE[33].

Preferowanym wariantem jest połączenie wariantu strategicznego A2 (obowiązkowy dla wszystkich państw członkowskich wzór europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością na potrzeby podróży w odniesieniu do wszystkich sektorów usług) z wariantem B2 (obowiązkowy wzór europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami).

Wariant strategiczny A2 jest najbardziej skuteczny w ułatwianiu wzajemnego uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością w zakresie dostępu do usług podczas wizyty w innym państwie członkowskim, ponieważ przewiduje utworzenie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, która jest przeznaczona właśnie do tego celu i która będzie mogła być łatwo uznawana we wszystkich państwach członkowskich. Karta wyeliminowałaby niepewność zarówno dla usługodawców, którzy muszą sprawdzać, czy klienci mają przyznany status osoby z niepełnosprawnością, jak i dla osób z niepełnosprawnościami podróżujących do innych państw członkowskich lub je odwiedzających.

Wariant strategiczny B2 jest najskuteczniejszy w ułatwianiu uznawania unijnej karty parkingowej. Jako wiążący instrument ustawodawczy wprowadza obowiązkowe minimalne wymogi dotyczące wspólnego wzoru unijnej karty parkingowej oraz jej formatu i funkcji zabezpieczających. Bardziej jednolity, jednorodny format krajowych kart parkingowych przyczyniłby się do zmniejszenia niepewności związanej z ich uznawaniem w przypadku osób z niepełnosprawnościami, co znacznie ułatwiłoby im życie podczas podróży samochodem w UE. Dzięki temu posiadacze kart mogliby podróżować samochodem bez obawy, że ich karta parkingowa nie zostanie uznana za granicą. Wariant ten doprowadziłby również do oszczędności kosztów dla osób z niepełnosprawnościami, ponieważ mogłyby one korzystać z zarezerwowanych miejsc parkingowych.

Oczekuje się, że preferowane połączenie wariantów strategicznych będzie miało pozytywne skutki społeczne i znaczący pozytywny wpływ na zapewnienie praw podstawowych w UE (w szczególności prawa do swobodnego przemieszczania się, niedyskryminacji i integracji osób z niepełnosprawnościami). Wpływ połączonych wariantów strategicznych na środowisko będzie prawdopodobnie niewielki i nieistotny, a ich pozytywny wpływ na rozwój cyfrowy będzie ograniczony. Oczekuje się, że preferowane warianty strategiczne nie będą miały

[30] Oznaczałoby to wprowadzenie z czasem dodatkowych rozbieżności w standardowym (fizycznym lub cyfrowym) formacie karty i związane z tym trudności w jej uznawaniu i używaniu, a także dużą niepewność dla osób z niepełnosprawnościami.

[31] Wiązałoby się to z dużym obciążeniem administracyjnym i nie rozwiązałoby podstawowej kwestii równego traktowania osób z niepełnosprawnościami, niezależnie od miejsca wydania orzeczenia o niepełnosprawności.

[32] Wykraczałoby to poza kompetencje UE.

[33] Jak wyżej.

znaczącego wpływu na konkurencyjność i MŚP, a oczekiwane koszty administracyjne dla przedsiębiorstw będą znikome[34].

- **Prawa podstawowe**

Niniejszy wniosek będzie miał pozytywny wpływ[35] na niektóre prawa uznane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zmniejszenie niepewności co do uznawania kart osób z niepełnosprawnościami i kart parkingowych dla osób z całej UE ułatwi osobom z niepełnosprawnościami skuteczne korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się podczas podróży do innego państwa członkowskiego lub wizyty w innym państwie członkowskim niż to, w którym zamieszkują (art. 45 Karty).

Dostęp na równych zasadach do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych osobom z niepełnosprawnościami w zakresie usług, działań i udogodnień, w tym tych oferowanych nieodpłatnie, a także warunków i udogodnień związanych z parkowaniem, zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami podróżujących do innego państwa członkowskiego lub je odwiedzających, powinien zapewniać korzyści osobom z niepełnosprawnościami oraz gwarantować im niezależność, integrację społeczną i udział w życiu społeczności (art. 26 Karty).

Niniejszy wniosek przyczyni się do realizacji zasad niedyskryminacji i równości w dostępie do usług (art. 21 Karty). Możliwość korzystania z warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania lub warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami we wszystkich państwach członkowskich na równych zasadach z mieszkańcami, którzy posiadają status osoby z niepełnosprawnością uznany w tym państwie, bez dyskryminacji ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania, stanowi ważny czynnik warunkujący ich decyzję o korzystaniu z takich usług.

Ustanowienie ram przepisów i wspólnych warunków dotyczących zarówno europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, jak i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami przyczyni się również do wspierania i ochrony wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz zapewnienia trwałego i równego korzystania z nich przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami oraz do popierania poszanowania ich przyrodzonej godności. To z kolei zapewni skuteczniejsze i pełniejsze uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, jak przewidziano w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Niniejszy wniosek wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych, w szczególności danych dotyczących statusu osoby z niepełnosprawnością posiadacza karty. Przetwarzanie danych osobowych osób fizycznych, w tym gromadzenie danych, dostęp do danych i korzystanie z nich, ma wpływ na prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych na mocy art. 7 i 8 Karty. Działania naruszające te podstawowe prawa są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celowi interesu ogólnego uznawanego przez prawo Unii.

Jeśli chodzi o prawo do ochrony danych osobowych, administratorem danych będą organy państw członkowskich wydające karty. Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich przepisy krajowe przewidywały odpowiednie

[34] Zob. w celu uzyskania dalszych informacji: rozdział 6 „Jakie są skutki poszczególnych wariantów strategicznych” oraz załącznik 5 „Kontrola wpływu na konkurencyjność w ramach sprawozdania z oceny skutków”, SWD(2023) 289.

[35] Ze względu na brak zdezagregowanych danych nie jest niestety możliwe na tym etapie zmierzenie jakiegokolwiek wpływu na kwestie związane z równością płci.

zabezpieczenia mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności danych osobowych dotyczących statusu posiadacza karty jako osoby z niepełnosprawnością, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[36]. Państwa członkowskie powinny także zapewniać bezpieczeństwo, autentyczność i poufność danych osobowych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszej dyrektywy. Dodatkowe środki bezpieczeństwa w odniesieniu do danych osobowych mogą zostać przewidziane w akcie wykonawczym, gdy zostaną ustanowione funkcje cyfrowe i format cyfrowy. Do celów dyrektywy, której dotyczy wniosek, dane osobowe muszą być jedynie podane na karcie fizycznej, a po ustaleniu formatu i specyfikacji karty cyfrowej – zawarte w wydanej karcie cyfrowej.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek ma bardzo ograniczony wpływ na budżet UE. Jedyne koszty operacyjne dotyczą organizacji posiedzeń komitetu i grupy ekspertów, a także wsparcia na rzecz kontroli krajowych środków transpozycji, czyli obejmują środki operacyjne w wysokości 0,62 mln EUR w ramach istniejącej linii budżetowej, jak również wydatki administracyjne w wysokości około 0,342 mln EUR rocznie. Wydatki te będą się wiązać z wewnętrznymi przesunięciami środków bez zwiększania odnośnej kwoty.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

W przypadku zatwierdzenia wniosku państwa członkowskie będą musiały powiadomić Komisję, w terminie sześciu miesięcy od jego wejścia w życie, o organie (lub organach) wyznaczonym do wydawania, odnawiania i wycofywania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, a także o warunkach wydawania takich kart lub stwierdzania ich nieważności.

Państwa członkowskie będą musiały przekazywać Komisji wszelkie informacje niezbędne do sporządzania przez nią regularnych sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat stosowania dyrektywy.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Wniosek nie wymaga żadnych dokumentów wyjaśniających do celów jego transpozycji do prawa krajowego.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W art. 1 określono przedmiot dyrektywy.

W art. 2 odniesiono się do zakresu przedmiotowego i opisano usługi, działania i udogodnienia, w tym oferowane nieodpłatnie, objęte zakresem dyrektywy. Przypomniano w nim, że państwa członkowskie zachowują kompetencje do wydawania ocen dotyczących statusu osoby z niepełnosprawnością oraz do wydawania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, do

[36] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu
takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016,
s. 1).

określania procedur ich wydawania z poszanowaniem wspólnych elementów przewidzianych w art. 6 i 7, a także do decydowania o przyznawaniu lub nieprzyznawaniu specjalnych świadczeń, konkretnych warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania osobom z niepełnosprawnościami oraz, w stosownych przypadkach, osobom im towarzyszącym lub pomagającym. Doprecyzowano w nim również przedmiot dyrektywy, wyłączając z jej zakresu świadczenia z zabezpieczenia społecznego.

Art. 3 zawiera najważniejsze definicje.

W art. 4 wymieniono beneficjentów, natomiast w art. 5 zawarto przepisy dotyczące równego dostępu do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania posiadaczy europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób im towarzyszących lub pomagających, w tym osób uznanych za asystentów osobistych zgodnie z krajowymi przepisami lub praktykami.

W art. 6 i 7 określono format, procedury i formalności administracyjne dotyczące, odpowiednio, europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami. Odniesiono się w nich do wprowadzenia i ważności kart oraz określono odpowiednie formaty, które znajdują się w załącznikach. W obu artykułach upoważniono Komisję do przyjmowania aktów delegowanych w celu określenia szczegółowych przepisów dotyczących cyfryzacji kart.

W art. 8 przewidziano możliwość przyjęcia wspólnych specyfikacji technicznych w celu dokładniejszego określenia formatu kart, jak również formatu przyszłych elementów cyfrowych.

W art. 9 określono odpowiednie przepisy dotyczące nadzoru, zgodności z przepisami i dostępnych informacji w odniesieniu do korzystania z karty, w tym w przypadku ryzyka fałszerstwa lub nadużycia.

W art. 10 nałożono na państwa członkowskie wymóg określenia właściwych organów, które będą wydawać karty.

W art. 11 i 12 określono zasady i procedury wykonywania przez Komisję przekazanych uprawnień oraz przyjmowania aktów wykonawczych określonych w art. 6, 7 i 8.

W art. 13 i 14 odniesiono się do egzekwowania przepisów i kar, umożliwiając także organizacjom reprezentującym osoby z niepełnosprawnościami i innym organom publicznym mającym prawnie uzasadniony interes podejmowanie działań służących zapewnieniu zgodności z dyrektywą. Karom powinny towarzyszyć działania naprawcze, ponieważ aby zaradzić problemom związanym z korzystaniem z kart, należy podjąć działania mające na celu poprawę sytuacji w przyszłości.

W art. 15 przewidziano środki towarzyszące dotyczące dostępu do informacji i podnoszenia świadomości, w tym dostępności informacji.

Art. 16 dotyczy sprawozdawczości i przeglądu oraz obowiązków w zakresie pierwszego sprawozdania i kolejnych sprawozdań ze stosowania dyrektywy.

Art. 17 stanowi, że obecne zalecenie w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych traci ważność i przestaje być stosowane.

W art. 18 i 19 określono przepisy dotyczące transpozycji i wejścia w życie.

W załącznikach I i II opisano, odpowiednio, europejską kartę osoby z niepełnosprawnością i europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami oraz określono ich format i wzór.

2023/0311 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiająca europejską kartę osoby z niepełnosprawnością i europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1 i art. 62, art. 91 i art. 21 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[1],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[2],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia Europejska opiera się na takich wartościach jak godność ludzka, wolność i poszanowanie praw człowieka oraz zobowiązała się do zwalczania dyskryminacji, w tym ze względu na niepełnosprawność, zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).

(2) Art. 26 Karty stanowi, że Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

(3) Każdy obywatel Unii posiada prawo podstawowe do swobodnego przemieszczania się oraz do przebywania na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania.

(4) Według Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obywatelstwo Unii ma stanowić podstawowy status obywateli państw członkowskich przy wykonywaniu prawa do przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, pozwalający tym spośród obywateli UE, którzy znajdują się w takiej samej sytuacji, korzystać – w zakresie zastosowania *ratione materiae* TFUE – z takiego samego traktowania wobec prawa, bez względu na przynależność państwową i z zastrzeżeniem wyraźnie przewidzianych wyjątków.

---

[1] Dz.U. C z , s. .

[2] Dz.U. C z , s. .

(5) Unia jest stroną Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych[3] i jest związana jej postanowieniami, które stanowią integralną część porządku prawnego Unii w zakresie jej kompetencji. Stronami konwencji są wszystkie państwa członkowskie i są one nią związane również w zakresie swoich kompetencji.

(6) Celem konwencji jest wspieranie i ochrona wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz zapewnienie trwałego i równego korzystania z nich przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności, a zatem zapewnienie im pełnego i skutecznego uczestnictwa w życiu społecznym, na równych zasadach z innymi osobami. Uznano w niej również doniosłość potrzeby wprowadzenia odpowiednich środków w celu zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

(7) Europejski filar praw socjalnych, ogłoszony przez Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejską 17 listopada 2017 r. w Göteborgu[4], stanowi, że każdy, bez względu na niepełnosprawność, ma prawo do równego traktowania i równych szans między innymi w dziedzinie dostępu do dóbr i usług dostępnych dla społeczeństwa (zasada 3). W Europejskim filarze praw socjalnych uznano ponadto, że osobom z niepełnosprawnościami przysługuje prawo do usług, które pozwolą im na uczestnictwo w życiu społecznym (zasada 17).

(8) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882[5] („europejski akt w sprawie dostępności") ma na celu poprawę dostępu do produktów i usług dzięki wyeliminowaniu barier wynikających z rozbieżnych wymogów dostępności w państwach członkowskich i zapobieganiu tym barierom, przyczyniając się tym samym do zwiększenia podaży dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym, w tym dostępu do stron internetowych i usług opartych na urządzeniach mobilnych w ramach niektórych usług publicznych[6], a także do poprawy dostępności odpowiednich informacji. Ponadto w prawie Unii zagwarantowano prawo do niedyskryminacji w dostępie do transportu oraz inne prawa, takie jak prawo do bezpłatnej pomocy, pasażerom z niepełnosprawnościami i osobom o ograniczonej możliwości poruszania się podróżującym samolotem[7], koleją[8], środkami transportu morskiego[9] lub autobusem i autokarem[10]. Prawo Unii umożliwia również państwom członkowskim ustanowienie obniżonych opłat, w tym opłat za korzystanie z płatnych

---

3 Decyzja Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

4 Międzyinstytucjonalna proklamacja Europejskiego filaru praw socjalnych (Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10).

5 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 150 z 7.6.2019, s. 70).

6 Ponadto dyrektywa (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego ma na celu poprawę dostępności stron internetowych organów sektora publicznego oraz ich aplikacji mobilnych.

7 Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1).

8 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym, Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 1.

9 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1).

10 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1).

dróg/mostów/tuneli, a także zwolnień z obowiązku uiszczania takich opłat w przypadku pojazdów użytkowanych przez osoby z niepełnosprawnościami lub będących ich własnością w odniesieniu do dróg, na których pobierane są opłaty drogowe[11].

(9) Osoby z niepełnosprawnościami mogą zwrócić się do właściwych organów w państwie członkowskim, którego są rezydentami, o uznanie statusu osoby z niepełnosprawnością, ponieważ kwestia ta leży w kompetencji tych organów. Każde państwo członkowskie i jego odpowiednie właściwe organy stosują procedurę oceny niepełnosprawności, która różni się w zależności od państwa członkowskiego. W przypadku gdy właściwe organy uznają status osoby z niepełnosprawnością wnioskodawcy, wydają orzeczenie o niepełnosprawności, kartę osoby z niepełnosprawnością lub inny oficjalny dokument uznający status osoby z niepełnosprawnością wnioskodawcy.

(10) Ze względu na brak uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością pomiędzy państwami członkowskimi, osoby z niepełnosprawnościami mogą napotykać szczególne trudności w korzystaniu ze swoich podstawowych praw do swobodnego przemieszczania się.

(11) Osoby z niepełnosprawnościami przemieszczające się na dłuższy czas do innych państw członkowskich w celu podjęcia zatrudnienia, nauki lub w innych celach, o ile przepisy prawa lub uzgodnienia między państwami członkowskimi nie stanowią inaczej, mogą uzyskać ocenę i oficjalne uznanie swojego statusu osoby z niepełnosprawnością przez właściwe organy w innym państwie członkowskim oraz mogą otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności, kartę osoby z niepełnosprawnością lub inny oficjalny dokument uznający ich status osoby z niepełnosprawnością zgodnie z obowiązującymi przepisami tego państwa członkowskiego.

(12) Osoby z uznanym statusem osoby z niepełnosprawnościami podróżujące do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie, którego są rezydentami, lub odwiedzające takie państwo członkowskie przez krótki czas – jeżeli ich status osoby z niepełnosprawnością nie jest uznawany w państwie członkowskim, do którego podróżują lub które odwiedzają, i jeżeli nie posiadają one orzeczenia, karty osoby z niepełnosprawnością ani żadnego innego oficjalnego dokumentu uznający ich status osoby z niepełnosprawnością w przyjmującym państwie członkowskim – mogą jednak napotkać znaczne trudności w korzystaniu z warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych w tym państwie.

(13) W takim przypadku osoby z niepełnosprawnościami podróżujące do innego państwa członkowskiego lub odwiedzające je znajdują się w niekorzystnej sytuacji pod względem korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się w porównaniu z osobami z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności, kartę osoby z niepełnosprawnością lub inny oficjalny dokument uznający ich status osoby z niepełnosprawnością w państwie członkowskim, do którego podróżują lub które odwiedzają.

(14) Ponadto brak wiedzy, czy, a jeśli tak, to w jakim zakresie, ich status osoby z niepełnosprawnością i oficjalne dokumenty uznające ten status mogą być uznawane podczas podróży lub wizyty w innym państwie członkowskim, powoduje ich

[11] Dyrektywa 1999/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/362 w sprawie zmiany dyrektyw 1999/62/WE, 1999/37/WE i (UE) 2019/520 w odniesieniu do pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy.

niepewność. W ostatecznym rozrachunku osoby z niepełnosprawnościami mogą być zniechęcone do korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się.

(15) Oprócz fizycznych i innych barier w dostępie zarówno do przestrzeni publicznej i prywatnej, kluczowym czynnikiem zniechęcającym wiele osób z niepełnosprawnościami do podróżowania są wysokie koszty[12], ponieważ osoby te mają szczególne potrzeby i mogą również potrzebować osoby lub osób im towarzyszących lub pomagających, w tym osób uznanych za asystentów osobistych zgodnie z krajowymi przepisami lub praktykami, co sprawia, że koszty ich podróży są wyższe niż w przypadku osób bez niepełnosprawności[13]. Brak uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością w innych państwach członkowskich może ograniczać ich dostęp do warunków specjalnych, takich jak bezpłatny dostęp lub obniżone opłaty, lub preferencyjne traktowanie i ma wpływ na ich koszty podróży, życie i wybory.

(16) Preferencyjne traktowanie (takie jak pomoc osobista, pierwszeństwo dostępu itp.) oferowane nieodpłatnie lub za opłatą może mieć znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami, aby mogły uzyskać dostęp do różnych usług, działań lub udogodnień i lepiej z nich korzystać. Ze względu jednak na brak uznawania w państwie członkowskim, które odwiedzają lub do którego podróżują, ich statusu osoby z niepełnosprawnością oraz oficjalnych dokumentów uznających ten status wydanych w innych państwach członkowskich, osoby z niepełnosprawnościami mogą nie być w stanie korzystać z warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanego przez podmioty prywatne lub organy publiczne w tym państwie członkowskim posiadaczom wydanego tam orzeczenia o niepełnosprawności, karty osoby z niepełnosprawnością lub innego oficjalnego dokumentu uznającego ich status osoby z niepełnosprawnością.

(17) Projekt pilotażowy dotyczący unijnej karty osoby z niepełnosprawnością, który zainicjowano w 2016 r. i przeprowadzono w ośmiu państwach członkowskich, wyraźnie ujawnił korzyści dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do usług w dziedzinie kultury, rekreacji i sportu, a w niektórych przypadkach transportu, a także w zakresie wspierania ich krótkoterminowego transgranicznego przemieszczania się w UE[14]. Ponadto obejmował inne przykłady usług, działań i udogodnień, które zapewniają warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie osobom z niepełnosprawnościami.

(18) Na podstawie posiadanego statusu osoby z niepełnosprawnością, osoby te mogą wystąpić do właściwych organów w państwie członkowskim, którego są rezydentami, o wydanie karty parkingowej dla osoby z niepełnosprawnością, która uprawnia do korzystania z określonych warunków i udogodnień związanych z parkowaniem

---

12 Wnioski ze sprawozdania końcowego opartego na badaniu skierowanym do organizacji społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu UE; Shaw i Coles, „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey" [„Niepełnosprawność, organizacja wakacji i przemysł turystyczny w Zjednoczonym Królestwie: wstępne badanie"], 25(3) Tourism Management, s. 397–403, 2004; Eugénia Lima Devile i Andreia Antunes Moura, „Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process" [„Podróże osób z niepełnosprawnością ruchową: ograniczenia i czynniki wpływające na podejmowanie decyzji"], 2021.

13 McKercher i Darcy, „Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities" [„Ponowna konceptualizacja barier w podróżowaniu osób z niepełnosprawnościami"], Tourism Management Perspectives, s. 59–66, 2018. [More for Explanatory Memorandum?]

14 Zob. też sprawozdanie końcowe z badania oceniającego realizację działania pilotażowego dotyczącego unijnej karty osoby z niepełnosprawnością i związanych z nią korzyści, opublikowane w maju 2021 r., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en.

zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnością. W każdym państwie członkowskim istnieje procedura składania wniosków, czy to na szczeblu lokalnym, regionalnym, czy krajowym, o wydanie karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnością (lub osoby lub osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych) oraz kryteria, które należy spełnić, aby się do niej kwalifikować.

(19) W zaleceniu Rady 98/376/WE[15] przewidziano europejski wzór karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, który ułatwił uznawanie karty parkingowej we wszystkich państwach członkowskich. Jego wdrożenie i uwzględnienie specyficznych dla danego kraju dodatków lub odstępstw od zalecanego wzoru doprowadziło jednak do powstania wielu różnych kart. Utrudnia to transgraniczne uznawanie kart we wszystkich państwach członkowskich, ograniczając dostęp osób z niepełnosprawnościami do warunków i udogodnień dotyczących parkowania zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami, które są posiadaczami karty parkingowej w innych państwach członkowskich. Zalecenie Rady nie było ponadto aktualizowane i nie odzwierciedla bieżących postępów technologicznych i rozwoju cyfrowego. Państwa członkowskie doświadczają również problemów związanych z fałszowaniem kart i nadużyciami ich dotyczącymi, ponieważ format kart jest zazwyczaj dość prosty i łatwy do podrobienia, a w praktyce różny w poszczególnych państwach członkowskich, co utrudnia weryfikację.

(20) Aby ułatwić osobom z niepełnosprawnościami dostęp do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania związanego z usługami, działaniami i udogodnieniami, w tym oferowanymi nieodpłatnie, w innych państwach członkowskich, należy wyeliminować utrzymujące się bariery i trudności w podróżowaniu do innego państwa członkowskiego lub odwiedzaniu go, wynikające z braku uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością i oficjalnych dokumentów uznających ten status wydanych w innych państwach członkowskich oraz praw związanych z parkowaniem.

(21) By zatem ułatwić osobom z niepełnosprawnościami podróżującym do innego państwa członkowskiego lub odwiedzającym je przez krótki czas korzystanie z prawa dostępu do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych przez podmioty prywatne lub organy publiczne, bez dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, na takich samych zasadach jak osoby z niepełnosprawnościami w tym państwie członkowskim, a także by ułatwić korzystanie ze środków transportu oraz z warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami na takich samych zasadach jak w tym państwie członkowskim, konieczne jest ustanowienie ram, przepisów i wspólnych warunków, w tym wspólnego znormalizowanego wzoru, dotyczących europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością stanowiącej dowód uznanego statusu osoby z niepełnosprawnością oraz europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami stanowiącej dowód ich uznanego prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

(22) Wzajemne uznawanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami powinno ułatwiać i gwarantować

[15] Zalecenie Rady z dnia 4 czerwca 1998 r. w sprawie karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25), dostosowane zaleceniem Rady z dnia 3 marca 2008 r. w związku z przystąpieniem Republiki Bułgarii, Republiki Cypryjskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Malty, Republiki Słowackiej, Republiki Słowenii, Republiki Węgierskiej, Rumunii i Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 43.

osobom z uznanym w państwie członkowskim statusem osoby z niepełnosprawnością dostęp do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych przez podmioty prywatne lub organy publiczne w ramach szeregu usług, działań i udogodnień, w tym gdy są one oferowane nieodpłatnie, a także dostęp do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami, na takich samych zasadach i warunkach jak te przewidziane na podstawie krajowych orzeczeń, kart osób z niepełnosprawnościami lub innych oficjalnych dokumentów uznających status osoby z niepełnosprawnością tych osób, a także kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami wydanych przez właściwe organy w państwie przyjmującym.

(23) Oprócz warunków i udogodnień związanych z parkowaniem, usługi, działania i udogodnienia objęte niniejszą dyrektywą dotyczą szerokiej gamy stale zmieniających się działań, w tym oferowanych nieodpłatnie przez organy publiczne lub podmioty prywatne, obowiązkowo (na podstawie przepisów krajowych/lokalnych lub zobowiązań prawnych), ale często również dobrowolnie (w szczególności przez podmioty prywatne) w wielu dziedzinach polityki, takich jak kultura, rekreacja, turystyka, sport, transport publiczny i prywatny oraz edukacja.

(24) Przykłady warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania obejmują bezpłatny dostęp, obniżone taryfy, obniżone ceny, w tym opłaty za korzystanie z płatnych dróg/mostów/tuneli, pierwszeństwo dostępu, wyznaczone miejsca w parkach i innych przestrzeniach publicznych, dostępne miejsca siedzące podczas wydarzeń kulturalnych lub publicznych, pomoc osobistą, zwierzęta asystujące, pomoc na plaży przy wejściu do wody, wsparcie (takie jak dostęp do przewodników zapisanych alfabetem Braille'a, przewodników audio, tłumaczenia na język migowy), zapewnienie pomocy lub wsparcia, wypożyczenie wózka inwalidzkiego, wypożyczenie pływającego wózka inwalidzkiego, udzielanie informacji turystycznych w dostępnych formatach, korzystanie ze skutera inwalidzkiego na drogach lub wózka inwalidzkiego na ścieżkach rowerowych bez kary pieniężnej itp. Warunki i udogodnienia związane z parkowaniem obejmują wydłużony czas parkowania lub zastrzeżone miejsca parkingowe. W odniesieniu do usług przewozu osób, oprócz warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanego osobom niepełnosprawnym zgodnie z krajowymi przepisami lub praktykami, zwierzęta asystujące, asystenci osobiści osób z niepełnosprawnościami (lub osób o ograniczonej możliwości poruszania się) lub inne osoby towarzyszące takim osobom lub pomagające im mogą bezpłatnie podróżować z osobą z niepełnosprawnością lub zajmować miejsce obok takiej osoby, o ile jest to wykonalne.

(25) Wydawanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami w państwie członkowskim ma być określone w niniejszej dyrektywie wraz z mającymi zastosowanie procedurami i kompetencjami tego państwa członkowskiego w zakresie oceny i uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością i praw związanych z parkowaniem przysługujących osobom z niepełnosprawnościami.

(26) Oprócz formatu fizycznego państwa członkowskie powinny przewidzieć kartę cyfrową, kiedy jej format i specyfikacje zostaną ustalone w drodze aktów delegowanych i wykonawczych, po przedstawieniu wniosku przez Komisję. Podstawą takiego wniosku powinny być doświadczenia z wcześniejszych i toczących się na szczeblu europejskim prac nad cyfryzacją zaświadczeń i dokumentów, takich jak unijne cyfrowe zaświadczenie COVID ustanowione rozporządzeniem (UE) 2021/953. Wniosek ten powinien również umożliwiać korzystanie z europejskiej karty osoby

z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej za pośrednictwem europejskich portfeli tożsamości cyfrowej[16]. Osobom z niepełnosprawnościami należy zapewnić możliwość wyboru, czy chcą korzystać z karty w formacie cyfrowym czy karty fizycznej; powinny też móc korzystać z obu form.

(27) Wydanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych, w tym w szczególności danych posiadacza karty dotyczących jego statusu osoby z niepełnosprawnością, które stanowią „dane dotyczące zdrowia" w rozumieniu art. 4 pkt 15 rozporządzenia (UE) 2016/679[17], a zatem są danymi osobowymi należącymi do szczególnej kategorii w rozumieniu art. 9 tego rozporządzenia. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych w kontekście niniejszej dyrektywy powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami o ochronie danych, w szczególności z rozporządzeniem (UE) 2016/679. Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich przepisy krajowe zawierały odpowiednie zabezpieczenia mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych, w szczególności do szczególnych kategorii takich danych. Państwa członkowskie powinny także zapewniać bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych osobowych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszej dyrektywy.

(28) Państwem członkowskim odpowiedzialnym za wydanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami powinno być państwo, w którym dana osoba ma zwyczajowe miejsce zamieszkania w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004[18] i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009[19] oraz w którym uzyskała ocenę statusu osoby z niepełnosprawnością. Posiadacze europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami powinni mieć możliwość korzystania z tych kart podczas pobytu w dowolnym innym państwie członkowskim.

(29) Aby zagwarantować pracownikom z niepełnosprawnościami możliwość skutecznego i pełnego korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się, a także korzystania z usług, działań i udogodnień oferowanych przez państwa członkowskie, w tym tych oferowanych nieodpłatnie, europejska karta osoby z niepełnosprawnością i europejska karta parkingowa dla osób z niepełnosprawnościami powinny być również dostępne dla pracowników, którzy podróżują do innego państwa członkowskiego lub odwiedzają inne państwo członkowskie w celach związanych z pracą.

(30) Planowane ramy wzajemnego uznawania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób

---

16 COM(2021) 281 final

17 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

18 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1).

19 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1).

z niepełnosprawnościami nie naruszają kompetencji państwa członkowskiego w zakresie oceny i uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością oraz przyznawania warunków specjalnych, takich jak bezpłatny dostęp, obniżone opłaty lub preferencyjne traktowanie osób z niepełnosprawnościami lub osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych. Nie obejmują one świadczeń z zabezpieczenia społecznego, ochrony socjalnej ani pomocy społecznej objętej art. 24 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady[20].

(31) Aby zwiększyć świadomość na temat warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oraz ułatwić dostęp do nich podczas podróży do innego państwa członkowskiego lub podczas wizyty w innym państwie członkowskim, wszystkie istotne informacje dotyczące warunków, zasad, praktyk i procedur mających zastosowanie do uzyskania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz późniejszego korzystania z nich powinny być podawane do wiadomości publicznej w sposób jasny, wyczerpujący, przyjazny dla użytkownika i w formatach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami, z poszanowaniem odpowiednich wymogów dostępności usług określonych w załączniku I do dyrektywy (UE) 2019/882. Podmioty prywatne lub organy publiczne przyznające osobom z niepełnosprawnościami warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie powinny podawać takie informacje do wiadomości publicznej w sposób jasny, wyczerpujący, przyjazny dla użytkownika i w dostępnych formatach, z poszanowaniem odpowiednich wymogów dostępności usług określonych w załączniku I do dyrektywy (UE) 2019/882.

(32) Przy wydawaniu europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie niezbędne działania w celu zapobieżenia ryzyku fałszerstwa lub nadużycia oraz aktywnie zwalczać przypadki nieuczciwego użycia i fałszowania tych kart

(33) W celu zapewnienia właściwego stosowania niniejszej dyrektywy należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w celu uzupełnienia dyrektywy w drodze ustanowienia formatu cyfrowego europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz zmiany załączników I i II w odniesieniu do modyfikacji wspólnych elementów standardowego formatu, dostosowania formatu do rozwoju technicznego, zapobiegania fałszerstwom i nadużyciom oraz zapewnienia interoperacyjności.

(34) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do ustanowienia wspólnych specyfikacji technicznych doprecyzowujących odpowiednie formaty europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, odpowiednie zabezpieczenia i elementy cyfrowe tych kart, a także kwestie związane z interoperacyjnością. Uprawnienia te powinny być

[20] Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011[21].

(35) Państwa członkowskie powinny zapewnić dostępność odpowiednich i skutecznych środków gwarantujących przestrzeganie przepisów niniejszej dyrektywy i w związku z tym powinny ustanowić odpowiednie środki zaradcze, w tym kontrole przestrzegania przepisów oraz procedury administracyjne i sądowe, aby zagwarantować osobom z niepełnosprawnościami, osobom im towarzyszącym lub pomagającym, w tym asystentom osobistym, a także organom publicznym lub prywatnym stowarzyszeniom, organizacjom lub innym podmiotom prawnym, które mają prawnie uzasadniony interes w tym zakresie, możliwość podejmowania działań w imieniu osoby z niepełnosprawnością na mocy prawa krajowego.

(36) Państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie środki i przewidzieć skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje w przypadku naruszenia lub niedopełnienia obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie lub naruszenia lub niewykonania praw objętych jej zakresem. Takie sankcje mogą obejmować kary administracyjne i finansowe, takie jak grzywny lub wypłatę odszkodowania, a także inne rodzaje sankcji.

(37) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie. Niniejsza dyrektywa ma przede wszystkim na celu zapewnienie pełnego przestrzegania prawa osób z niepełnosprawnościami do korzystania ze środków mających zapewnić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności; ma ona również na celu zachęcenie do stosowania art. 26 Karty.

(38) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, mianowicie zwiększenie możliwości podróżowania do innych państw członkowskich lub odwiedzania ich dla osób z niepełnosprawnościami, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działania polegającego na ustanowieniu ram obejmujących przepisy i wspólne warunki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na szczeblu Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa określa:

a) przepisy regulujące wydawanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami jako dowodu, odpowiednio, statusu osoby z niepełnosprawnością lub prawa do warunków

[21] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami, w celu ułatwienia osobom z niepełnosprawnościami krótkich pobytów w państwie członkowskim innym niż państwo, którego są rezydentami, w drodze przyznania im dostępu do wszelkich warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w odniesieniu do usług, działań lub udogodnień, w tym oferowanych nieodpłatnie, lub warunków i udogodnień związanych z parkowaniem oferowanych lub zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami lub osób im towarzyszących lub pomagających, w tym ich asystentów osobistych;

b) wspólne wzory europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami.

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem oraz do wszystkich sytuacji, w których osobom z niepełnosprawnościami oferowane są warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie w odniesieniu do dostępu do następujących usług, działań i udogodnień:

   – usług w rozumieniu art. 57 TFUE,

   – usługi przewozu osób,

   – innych działań i udogodnień, w tym oferowanych nieodpłatnie.

2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do:

   a) świadczeń w obszarze zabezpieczenia społecznego na podstawie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009;

   b) specjalnych składkowych lub nieskładkowych świadczeń pieniężnych ani świadczeń rzeczowych w obszarze zabezpieczenia społecznego, ochrony socjalnej lub zatrudnienia;

   c) pomocy społecznej objętej art. 24 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE.

3. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na kompetencje państw członkowskich w zakresie określania warunków oceny i uznawania statusu osoby z niepełnosprawnością czy przyznawania prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami. Nie wpływa ona na kompetencje państw członkowskich w zakresie wydawania dodatkowo na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym orzeczenia, karty osoby z niepełnosprawnością ani jakiegokolwiek innego oficjalnego dokumentu osobom z niepełnosprawnościami.

4. Niniejsza dyrektywa nie narusza kompetencji krajowych w zakresie przyznawania lub wymogu przyznawania specjalnych świadczeń lub szczególnych preferencyjnych warunków, takich jak bezpłatny dostęp, obniżone opłaty lub preferencyjne traktowanie osób z niepełnosprawnościami oraz, jeżeli tak przewidziano, osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych.

5. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla praw osób z niepełnosprawnościami lub osób im towarzyszących lub pomagających, w tym ich asystentów osobistych, które to prawa mogą wynikać z innych przepisów prawa Unii lub prawa krajowego wdrażającego prawo Unii, w tym dotyczących przyznawania szczególnych świadczeń, warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) „obywatel Unii” oznacza każdą osobę mającą obywatelstwo państwa członkowskiego;

b) „członek rodziny obywatela Unii” oznacza członka rodziny – niezależnie od obywatelstwa – obywatela Unii korzystającego z prawa do swobodnego przemieszczania się zgodnie z przepisami unijnymi;

c) „osoby z niepełnosprawnościami” oznaczają osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub sensoryczną, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na równi z innymi;

d) „asystent osobisty” oznacza osobę towarzyszącą lub pomagającą osobom z niepełnosprawnościami, uznawaną za taką zgodnie z przepisami lub praktykami krajowymi;

e) „warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie” oznaczają szczególne warunki, w tym te związane z warunkami finansowymi, lub zróżnicowane traktowanie związane z pomocą i wsparciem, takie jak bezpłatny dostęp, obniżone opłaty, pierwszeństwo dostępu, oferowane osobom z niepełnosprawnościami lub – w stosownych przypadkach – osobom im towarzyszącym lub pomagającym, w tym asystentom osobistym lub zwierzętom asystującym, uznawane za takie zgodnie z przepisami lub praktykami krajowymi, niezależnie od tego, czy są one świadczone dobrowolnie czy narzucone przez zobowiązania prawne;

f) „warunki i udogodnienia związane z parkowaniem” oznaczają wszelkie miejsca parkingowe zarezerwowane ogólnie dla osób z niepełnosprawnościami, a także związane z nimi korzyści parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami lub preferencyjne warunki przyznane osobom z niepełnosprawnościami, takie jak bezpłatne parkowanie, obniżone opłaty, obniżone stawki lub opłaty za korzystanie z płatnych dróg/mostów/tuneli lub poszerzone miejsca parkingowe, niezależnie od tego, czy są one zapewniane dobrowolnie czy narzucone przez zobowiązania prawne.

Artykuł 4

Beneficjenci

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

a) obywateli Unii i członków ich rodzin, których status osoby z niepełnosprawnością jest uznawany przez właściwe organy w ich państwie członkowskim zamieszkania na podstawie orzeczenia, karty lub wszelkiego innego oficjalnego dokumentu wydanego zgodnie z krajowymi kompetencjami, praktykami i procedurami, a także – w stosownych przypadkach – osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych;

b) obywateli Unii i członków ich rodzin, których prawa do korzystania z warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla

osób z niepełnosprawnościami są uznawane w ich państwie członkowskim zamieszkania na podstawie karty parkingowej lub innego dokumentu wydanego zgodnie z krajowymi kompetencjami, praktykami i procedurami, a także – w stosownych przypadkach – osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych.

Artykuł 5

Równy dostęp do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oraz do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem dla osób z niepełnosprawnościami

1. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby posiadaczom europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością podczas podróży do państwa członkowskiego innego niż państwo, którego są rezydentami, lub podczas wizyty w tym państwie członkowskim przyznano dostęp do wszelkich warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych w odniesieniu do usług, działań i udogodnień, o których mowa w art. 2 ust. 1, na takich samych warunkach jak te przewidziane dla osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, kartę osoby z niepełnosprawnością lub inny oficjalny dokument uznający ich status osoby z niepełnosprawnością w tym państwie członkowskim.

2. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby posiadaczom europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami podczas podróży do państwa członkowskiego innego niż państwo, którego są rezydentami, lub podczas wizyty w tym państwie członkowskim przyznano dostęp do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem zarezerwowanych dla osób z niepełnosprawnościami na takich samych warunkach jak te przewidziane w tym państwie członkowskim dla posiadaczy kart parkingowych będących obywatelami tego państwa wydanych w tym państwie członkowskim.

3. O ile nie określono inaczej w odpowiednich przepisach niniejszej dyrektywy lub w innym prawie Unii, państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia:

   a) aby w przypadku gdy warunki specjalne lub preferencyjne traktowanie, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, obejmują korzystne warunki dla osób towarzyszących lub pomagających osobom z niepełnosprawnościami, w tym asystentów osobistych, lub szczególne warunki dla zwierząt asystujących, te korzystne lub szczególne warunki były przyznawane na równych warunkach osobom towarzyszącym lub pomagającym posiadaczom europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, w tym ich asystentom osobistym lub zwierzętom asystującym;

   b) aby w przypadku gdy warunki i udogodnienia związane z parkowaniem, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, obejmują korzystne warunki dla osób towarzyszących lub pomagających osobom z niepełnosprawnościami, w tym asystentów osobistych, te korzystne warunki były przyznawane na równych warunkach osobom towarzyszącym lub pomagającym posiadaczom europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, w tym ich asystentom osobistym.

ROZDZIAŁ II

EUROPEJSKA KARTA OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I EUROPEJSKA KARTA PARKINGOWA DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Artykuł 6

Format, wzajemne uznawanie, wydawanie i ważność europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością

1. Każde państwo członkowskie wprowadza europejską kartę osoby z niepełnosprawnością zgodną ze wspólnym standardowym formatem określonym w załączniku I. Państwa członkowskie wprowadzają na kartach fizycznych elementy cyfrowe wykorzystujące środki elektroniczne służące zapobieganiu nadużyciom jako część karty, gdy tylko wymogi dotyczące elementów cyfrowych, o których mowa w załączniku I, zostaną określone przez Komisję w specyfikacjach technicznych, o których mowa w art. 8. Cyfrowy nośnik danych nie może zawierać więcej danych osobowych niż dane na potrzeby europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością przewidziane w załączniku I.

2. Europejskie karty osoby z niepełnosprawnością wydane przez państwo członkowskie są wzajemnie uznawane we wszystkich państwach członkowskich.

3. Właściwe organy w państwach członkowskich wydają, odnawiają lub cofają europejską kartę osoby z niepełnosprawnością zgodnie ze swoimi przepisami, procedurami i praktykami krajowymi. Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 państwa członkowskie zapewniają bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszej dyrektywy. Za administratora danych, o którym mowa w art. 4 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2016/679, uznaje się właściwy organ odpowiedzialny za wydanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, i to on ponosi odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych. Współpraca z zewnętrznymi usługodawcami nie wyklucza odpowiedzialności państwa członkowskiego, która może wynikać z prawa unijnego lub krajowego w związku z naruszeniem zobowiązań dotyczących danych osobowych.

4. Europejską kartę osoby z niepełnosprawnością wydaje lub odnawia państwo członkowskie zamieszkania bezpośrednio lub na wniosek osoby z niepełnosprawnością. Jest ona wydawana i odnawiana w tym samym terminie, co termin określony w mającym zastosowanie prawodawstwie krajowym na potrzeby wydawania orzeczeń o niepełnosprawności, kart osoby z niepełnosprawnością lub wszelkich innych oficjalnych dokumentów uznających status osoby z niepełnosprawnością danej osoby.

5. Europejską kartę osoby z niepełnosprawnością wydaje się jako kartę fizyczną, uzupełnioną formatem cyfrowym po przyjęciu aktów delegowanych, o których mowa w ust. 7. Osobom z niepełnosprawnościami zapewnia się możliwość wyboru, czy chcą korzystać z karty w formacie cyfrowym czy z karty fizycznej; mogą też korzystać z obu formatów.

6. Okres ważności europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością wydanej przez państwo członkowskie jest co najmniej taki sam jak okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, karty osoby z niepełnosprawnością lub innego oficjalnego dokumentu o najdłuższym okresie ważności uznającego status osoby

z niepełnosprawnością, wydanych danej osobie przez właściwy organ państwa członkowskiego na jego terytorium.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 11 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w odniesieniu do określenia formatu cyfrowego europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i zapewnienia interoperacyjności oraz w celu zmiany załącznika I w odniesieniu do modyfikacji wspólnych elementów standardowego formatu, dostosowania formatu do rozwoju technicznego, wprowadzenia elementów cyfrowych w celu zapobiegania fałszerstwom i nadużyciom, przeciwdziałania nadużyciom lub niewłaściwemu użyciu oraz zapewnienia interoperacyjności.

Artykuł 7

Format, wzajemne uznawanie, wydawanie i ważność europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami

1. Każde państwo członkowskie wprowadza europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami zgodną ze wspólnym standardowym formatem określonym w załączniku II. Państwa członkowskie wprowadzają na kartach fizycznych elementy cyfrowe wykorzystujące środki elektroniczne służące zapobieganiu nadużyciom jako część europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, gdy tylko wymogi dotyczące elementów cyfrowych, o których mowa w załączniku II, zostaną określone przez Komisję w specyfikacjach technicznych, o których mowa w art. 8. Cyfrowy nośnik danych nie może zawierać więcej danych osobowych niż dane na potrzeby europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością przewidziane w załączniku II.

2. Europejskie karty parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami wydane przez państwo członkowskie są wzajemnie uznawane we wszystkich państwach członkowskich.

3. Właściwe organy w państwach członkowskich wydają, odnawiają lub cofają europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie ze swoimi przepisami, procedurami i praktykami krajowymi. Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 państwa członkowskie zapewniają bezpieczeństwo, autentyczność i poufność danych osobowych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszej dyrektywy. Za administratora danych, o którym mowa w art. 4 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2016/679, uznaje się właściwy organ odpowiedzialny za wydanie europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, i to on ponosi odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych. Współpraca z zewnętrznymi usługodawcami nie wyklucza odpowiedzialności państwa członkowskiego, która może wynikać z prawa unijnego lub krajowego w związku z naruszeniem zobowiązań dotyczących danych osobowych.

4. Europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami wydaje lub odnawia państwo członkowskie zamieszkania na wniosek osoby z niepełnosprawnością. Jest ona wydawana lub odnawiana w rozsądnym terminie od daty złożenia wniosku, nieprzekraczającym 60 dni.

5. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby europejska karta parkingowa dla osób z niepełnosprawnościami zastąpiła wszystkie istniejące ważne karty parkingowe wydane zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie

kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych[22] na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym najpóźniej do dnia dd.mm.rr r. [*data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy*].

6. Europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami wydaje się lub odnawia jako kartę fizyczną, uzupełnioną formatem cyfrowym po przyjęciu aktów delegowanych, o których mowa w ust. 7. Osobom z niepełnosprawnościami zapewnia się możliwość wyboru, czy chcą korzystać z karty w formacie cyfrowym czy karty fizycznej; mogą też korzystać z obu form.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 11 w celu uzupełnienia dyrektywy w odniesieniu do określenia formatu cyfrowego europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami i zapewnienia interoperacyjności, w tym przez opracowanie i wdrożenie narzędzi cyfrowych, oraz w celu zmiany załącznika II w odniesieniu do modyfikacji wspólnych elementów standardowego formatu, dostosowania formatu do rozwoju technicznego, zapobiegania fałszerstwom i nadużyciom, przeciwdziałania nadużyciom lub niewłaściwemu użyciu oraz zapewnienia interoperacyjności, w tym przez opracowanie i wdrożenie narzędzi cyfrowych.

ROZDZIAŁ III
POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Artykuł 8

Wspólne specyfikacje techniczne

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające wspólne specyfikacje techniczne w celu doprecyzowania formatów europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami, ich odpowiednich elementów zabezpieczających i najnowocześniejszych elementów cyfrowych, w tym ich konkretnego formatu i zawartych na nich danych, w tym odpowiednich środków bezpieczeństwa danych osobowych, jak również kwestii interoperacyjności, takich jak wspólne unijne aplikacje do odczytywania danych zawartych w elementach cyfrowych na kartach fizycznych wykorzystujących środki elektroniczne służące zapobieganiu nadużyciom, a także w celu określenia specyfikacji technicznych nośnika danych na karcie cyfrowej w odniesieniu do takich kwestii jak weryfikacja ważności kart i ich numeru, a także w celu kontroli ich autentyczności, zapobiegania fałszerstwom i nadużyciom, odczytywania kart przez różne państwa członkowskie, korzystania z nich za pośrednictwem europejskiego portfela tożsamości cyfrowej oraz w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do wszelkich danych zawartych na kartach.

2. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 12 ust. 2.

---

[22] Zalecenie Rady z dnia 4 czerwca 1998 r. (98/376/WE), Dz.U. L 167 z 12.6.1998, s. 25, dostosowane zaleceniem Rady z dnia 3 marca 2008 r. w związku z przystąpieniem Republiki Bułgarii, Republiki Cypryjskiej, Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Malty, Republiki Słowackiej, Republiki Słowenii, Republiki Węgierskiej, Rumunii i Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 43.

Artykuł 9

Nadzór, zgodność, dostępność informacji i podnoszenie świadomości

1. Państwa członkowskie podają do wiadomości publicznej warunki oraz przepisy, praktyki i procedury dotyczące wydawania, odnawiania lub cofania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami w dostępnych formatach, w tym w formatach cyfrowych, oraz na wniosek osób z niepełnosprawnościami w formatach wspomagających.

2. Państwa członkowskie wdrażają odpowiednie środki w celu podnoszenia świadomości społeczeństwa i informowania osób z niepełnosprawnościami, również w dostępny sposób, o istnieniu i warunkach uzyskania, używania lub odnawiania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami.

3. Państwa członkowskie podejmują wszystkie niezbędne działania w celu zapobieżenia ryzyku fałszerstwa lub nadużycia i aktywnie zwalczają przypadki nieuczciwego użycia i fałszowania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami.

4. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby posiadacze europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami zwracali swoje karty właściwym organom, kiedy przestaną spełniać warunki stanowiące podstawę wydania im tych kart.

5. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, aby w przypadku powzięcia informacji o przypadkach nadużycia lub niewłaściwego użycia na ich terytorium kart wydanych przez inne państwo członkowskie poinformowano właściwe organy w państwie członkowskim, w którym wydano europejską kartę osoby z niepełnosprawnością lub europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami. Państwo członkowskie, w którym wydano kartę, zapewnia odpowiednie działania następcze zgodnie z przepisami lub praktykami krajowymi.

6. Państwa członkowskie przeprowadzają kontrole zgodności z obowiązkami wynikającymi z europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami oraz z odpowiednimi prawami osób z niepełnosprawnościami posiadających te karty i osób im towarzyszących lub pomagających, w tym ich asystentów osobistych.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, udostępnia się nieodpłatnie w jasny, wyczerpujący, przyjazny dla użytkownika i łatwo dostępny sposób, w tym za pośrednictwem oficjalnych stron internetowych podmiotów prywatnych lub organów publicznych, o ile takie strony są dostępne, lub za pomocą innych odpowiednich środków, zgodnie z odpowiednimi wymogami dostępności usług określonymi w załączniku I do dyrektywy (UE) 2019/882.

Artykuł 10

Właściwe organy

Do dnia dd.mm.rr r. [*w terminie sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej dyrektywy*] państwa członkowskie powiadamiają Komisję o właściwych organach wyznaczonych do

wydawania, odnawiania i cofania europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami.

ROZDZIAŁ IV

UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I DELEGOWANE

Artykuł 11

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6 ust. 7 i art. 7 ust. 7, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [*data wejścia w życie niniejszej dyrektywy*] r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6 ust. 7 i art. 7 ust. 7, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 ust. 7 i art. 7 ust. 7 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 12

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 13

Egzekwowanie przepisów

1. Państwa członkowskie zapewniają istnienie odpowiednich i skutecznych środków zapewniających przestrzeganie niniejszej dyrektywy.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują:

   a) przepisy, na podstawie których osoby z niepełnosprawnościami mogą wnieść skargę na mocy prawa krajowego do sądu lub właściwego organu administracyjnego w przypadku naruszenia ich praw wynikających z niniejszej dyrektywy i określonych w przepisach krajowych wdrażających niniejszą dyrektywę;

   b) przepisy, na podstawie których organy publiczne lub prywatne stowarzyszenia, organizacje lub inne podmioty prawne, które mają uzasadniony interes w zapewnieniu zgodności z przepisami niniejszej dyrektywy, mogą podejmować działania zgodnie z prawem i procedurami krajowymi przed sądem lub właściwym organem administracyjnym w imieniu osoby z niepełnosprawnościami lub w celu jej wsparcia, za jej zgodą, w ramach dowolnego postępowania sądowego lub administracyjnego dotyczącego egzekwowania obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 14

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania.

2. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz muszą im towarzyszyć skuteczne działania naprawcze.

3. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach najpóźniej do dnia dd.mm.rr r. *[data transpozycji]* i przekazują niezwłocznie informacje o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

Artykuł 15

Dostęp do informacji

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty prywatne lub organy publiczne podawały do wiadomości publicznej w dostępnych formatach informacje na temat wszelkich warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania zgodnie z art. 5.

2. Państwa członkowskie zachęcają podmioty prywatne lub organy publiczne do dobrowolnego zapewniania osobom z niepełnosprawnościami warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, udostępnia się nieodpłatnie w jasny, wyczerpujący, przyjazny dla użytkownika i łatwo dostępny sposób, w tym za pośrednictwem oficjalnych stron internetowych podmiotów prywatnych lub organów publicznych, o ile takie strony są dostępne, lub za pomocą

innych odpowiednich środków, zgodnie z odpowiednimi wymogami dostępności usług określonymi w załączniku I do dyrektywy (UE) 2019/882.

Artykuł 16

Sprawozdawczość i przegląd

1. Do dnia dd.mm.rr r. [*trzy lata po dacie rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy*], a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy.
2. W sprawozdaniu tym uwzględnia się między innymi stosowanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami w świetle rozwoju społecznego i gospodarczego, aby ocenić konieczność zmiany niniejszej dyrektywy.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji na jej wniosek i w należytym terminie wszystkie informacje, które są dla niej niezbędne do sporządzenia takiego sprawozdania.
4. W sprawozdaniu Komisji uwzględnia się opinie osób z niepełnosprawnościami, zainteresowanych podmiotów gospodarczych i odpowiednich organizacji pozarządowych, w tym organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami.

Artykuł 17

Utrata ważności zalecenia Rady 98/376/WE

Zalecenie Rady 98/376/WE traci ważność ze skutkiem od dnia dd.mm.rr r. *[data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy]* i od tej daty przestaje mieć zastosowanie.

Artykuł 18

Transpozycja

1. Najpóźniej do dnia dd.mm.rr r. [*18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy*] państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.
2. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia dd.mm.rr r. [*30 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy*].
3. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

Artykuł 19

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 20

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

Spis treści

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY ... 3
1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy ... 3
1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa ... 3
1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy: ... 3
1.4. Cel(e) ... 3
1.4.1. Cel(e) ogólny(e) ... 3
1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e) ... 3
1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ ... 4
1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów ... 4
1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy ... 4
1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy ... 4
1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie. ... 4
1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań ... 6
1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami ... 6
1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków ... 6
1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy ... 7
1.7. Planowane metody wykonania budżetu ... 7
2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA ... 9
2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości ... 9
2.2. System zarządzania i kontroli ... 9
2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli ... 9
2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia ... 9
2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu) ... 9
2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom ... 9
3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY ... 10

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ 10
3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki 11
3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne 11
3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych 14
3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne 15
3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi 1
3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu 1
3.3. Szacunkowy wpływ na dochody 2

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej europejską kartę osoby z niepełnosprawnością i europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Prawa osób z niepełnosprawnościami

Dostęp do usług, usługi, działania i udogodnienia w zakresie przewozu osób dla osób z niepełnosprawnościami

Swobodne przemieszczanie się osób z niepełnosprawnościami

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☐ **nowego działania**

☐ **nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**[59]

☐ **przedłużenia bieżącego działania**

☒ **połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Ogólnym celem wniosku jest ułatwienie swobodnego przemieszczania się posiadaczy europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością lub europejskiej karty parkingowej podczas wizyt w innym państwie członkowskim lub podróży do innego państwa członkowskiego przez wzajemne uznawanie ich statusu osoby z niepełnosprawnością oraz zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług, działań i udogodnień lub warunków i udogodnień związanych z parkowaniem w UE na takich samych warunkach, jakie są zapewniane osobom z niepełnosprawnościami w tym państwie członkowskim.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Cel szczegółowy nr 1: Wniosek ma na celu zapewnienie posiadaczom europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością dostępu na równych warunkach w odwiedzanym państwie członkowskim lub podczas podróży do państwa członkowskiego do wszelkich specjalnych preferencyjnych warunków lub preferencyjnego traktowania w odniesieniu do usług, działań i udogodnień oferowanych osobom z niepełnosprawnościami.

[59] O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Cel szczegółowy nr 2: Wniosek ma na celu zapewnienie posiadaczom europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami dostępu na równych warunkach w odwiedzanym państwie członkowskim lub podczas podróży do państwa członkowskiego do wszelkich warunków i udogodnień związanych z parkowaniem oferowanych osobom z niepełnosprawnościami lub zarezerwowanych dla takich osób.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Większa liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych osobom z niepełnosprawnościami w odniesieniu do usług, działań i udogodnień podczas wizyt w innych państwach członkowskich lub podróży do innych państw członkowskich

Większa liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z warunków i udogodnień związanych z parkowaniem oferowanych osobom z niepełnosprawnościami lub zarezerwowanych dla takich osób podczas wizyt w innych państwach członkowskich lub podróży do innych państw członkowskich

Większa liczba osób z niepełnosprawnościami podróżujących do innych państw członkowskich lub je odwiedzających

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Liczba państw członkowskich, które już transponowały dyrektywę

Liczba wydanych przez państwa członkowskie europejskich kart osoby z niepełnosprawnością

Liczba wydanych przez państwa członkowskie europejskich kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

Głównym wymogiem, który należy spełnić w perspektywie krótkoterminowej, jest osiągnięcie przez współprawodawców w 2024 r. porozumienia w sprawie wniosku ustawodawczego. We wniosku przewiduje się [termin 18 miesięcy] na transpozycję przejętego aktu prawnego przez państwa członkowskie.

Planuje się w nim także przyjęcie aktów delegowanych i wykonawczych.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej

efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Działanie UE jest uzasadnione i konieczne, aby ułatwić swobodne przemieszczanie się osób z niepełnosprawnościami i zapewnić im dostęp do warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania w odniesieniu do usług, działań i udogodnień, a także warunków i udogodnień związanych z parkowaniem we wszystkich państwach członkowskich na równych warunkach z rezydentami kraju, który odwiedzają, a tym samym poprawić funkcjonowanie jednolitego rynku usług, działań i udogodnień na szczeblu UE.

Zidentyfikowany problem ma wymiar transgraniczny, przez co państwa członkowskie nie mogą go rozwiązać samodzielnie. Od czasu wprowadzenia unijnej karty parkingowej w 1998 r. państwa członkowskie wprowadziły specjalne krajowe dodatki do unijnego wzoru karty parkingowej lub odstępstwa od niego, co doprowadziło do zróżnicowania kart w poszczególnych państwach członkowskich. Państwa członkowskie doświadczyły też problemów związanych z nadużyciami i fałszowaniem kart. Zalecenie Rady nie było ponadto aktualizowane i nie odzwierciedla bieżącego rozwoju technologicznego i cyfrowego.

Choć projekt pilotażowy dotyczący unijnej karty osoby z niepełnosprawnością był realizowany w ośmiu uczestniczących państwach członkowskich, brakowało mu szerszego wymiaru ogólnounijnego, co powodowało znaczną niepewność i nierówne traktowanie osób z niepełnosprawnościami podróżujących i odwiedzających różne państwa członkowskie. Ponieważ stosowanie karty i jej wzoru w ramach projektu pilotażowego jest dobrowolne, z czasem prawdopodobnie pojawiłyby się te same problemy z rozbieżnościami, co w przypadku karty parkingowej.

Konieczność podjęcia działań przez UE jest bezpośrednio związana z transgranicznym charakterem podróży i powiązanymi z tym wyzwaniami, przed którymi stają osoby z niepełnosprawnościami podróżujące po UE, a tym samym z potrzebą zapewnienia odpowiedniego skoordynowanego podejścia państw członkowskich w zakresie ułatwiania dostępu do preferencyjnych warunków oferowanych w odniesieniu do usług na równych warunkach z rezydentami danego kraju. W związku z tym w przypadku braku działań ze strony UE obecne różnice w krajowych kartach osoby z niepełnosprawnością zwiększą się, a tym samym utrzyma się nierówne traktowanie osób z niepełnosprawnościami w państwach członkowskich i nieodłączna niepewność (w tym niepewność prawa), co będzie miało niekorzystny wpływ na korzystanie przez te osoby z ich praw do swobodnego przemieszczania się.

Działanie UE wnosi wartość dodaną za sprawą wprowadzenia wzajemnie uznawanego instrumentu (europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością), ułatwiającego swobodne przemieszczanie się osób z niepełnosprawnościami w UE i ich równe traktowanie, jeśli chodzi o dostęp do usług, działań i udogodnień, w porównaniu z osobami z niepełnosprawnościami będącymi rezydentami różnych państw członkowskich. Badanie ewaluacyjne pilotażowej unijnej karty osoby z niepełnosprawnością wykazało, że w ośmiu państwach członkowskich uczestniczących w projekcie działanie UE umożliwiło wzajemne uznawanie statusu osoby z niepełnosprawnością, czego nie osiągnęłyby państwa członkowskie

działające samodzielnie. Wobec tego interwencja Komisji Europejskiej przyczyniła się do wdrożenia europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Europejska karta osoby z niepełnosprawnością opiera się na dwóch już wprowadzonych instrumentach: unijnej karcie parkingowej oraz pilotażowej unijnej karcie osoby z niepełnosprawnością. **Unijna karta parkingowa dla osób z niepełnosprawnościami** powstała na podstawie zalecenia Rady 98/376/WE i została zmieniona w 2008 r. W zaleceniu przewidziano ujednolicony wzór unijnej karty parkingowej w celu zapewnienia jej wzajemnego uznawania we wszystkich państwach członkowskich, a tym samym ułatwienia swobodnego przemieszczania się osób z niepełnosprawnościami samochodem. Mimo jej pozytywnej roli użytkownicy napotykają trudności w korzystaniu z unijnej karty parkingowej. W latach 2018–2022 na platformie SOLVIT odnotowano około 260 zgłoszeń dotyczących unijnej karty parkingowej. Skargi dotyczyły głównie niepewności co do praw przyznanych przez kartę osobom z niepełnosprawnościami podczas podróży do innych państw członkowskich (około 30 % przypadków), wzajemnego uznawania krajowych kart parkingowych wydanych na podstawie wzoru UE (około 25 % przypadków), a także uzasadnienia kar pieniężnych otrzymanych nawet po okazaniu unijnej karty parkingowej (około 12 % przypadków).

Projekt pilotażowy dotyczący **unijnej karty osoby z niepełnosprawnością** przeprowadzono w następstwie sprawozdania na temat obywatelstwa UE z 2013 r. w ośmiu państwach członkowskich (Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Włochy, Malta, Rumunia i Słowenia) w latach 2016–2018. Po zakończeniu projektu kartę utrzymano. W ramach pilotażu opracowano wspólny format karty na potrzeby dobrowolnego wzajemnego uznawania przez uczestniczące państwa członkowskie statusu osoby z niepełnosprawnością, ustalonego zgodnie z krajowymi kryteriami kwalifikowalności lub przepisami, w celu uzyskania dostępu do świadczeń i usług w dziedzinie kultury, rekreacji, sportu oraz, w niektórych krajach, transportu. W przypadku braku działań uznawanie krajowych kart osoby z niepełnosprawnością i orzeczeń o niepełnosprawności pozostanie dobrowolne i ograniczone, jeśli chodzi o preferencyjne warunki dostępu do usług, działań i udogodnień.

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Wniosek jest spójny z Europejskim filarem praw socjalnych, ze strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 oraz z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Jest zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021–2027.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Wdrożenie tego wniosku ustawodawczego wymaga zorganizowania spotkań z państwami członkowskimi w sprawie jego transpozycji, a także spotkań z tymi państwami w sprawie przyjęcia aktów delegowanych i wykonawczych. Wydatki niezbędne do organizacji spotkań, tj. koszty podróży delegatów, są pokrywane z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – komponentu EaSI (zarządzanie bezpośrednie).

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ **Ograniczony czas trwania**

– ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.

– ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

X **Nieograniczony czas trwania**

– Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 2023 r. do 2027 r.,

– po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane metody wykonania budżetu[60]

X **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

– X w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

– ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

– ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

– ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

– ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

– ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

– ☐ organom prawa publicznego;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom lub osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

– *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Wpływ wniosku na budżet jest ograniczony i może on zostać w pełni pokryty z zasobów już dostępnych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027, zarówno w odniesieniu

[60] Szczegóły dotyczące metod wykonania budżetu oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na stronie BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx

do pracowników, jak i środków, ponieważ zidentyfikowano możliwości przegrupowania środków.

Po 2027 r. spodziewany wpływ jest również bardzo ograniczony; oczekuje się, że zostanie on uwzględniony przy opracowywaniu wieloletnich ram finansowych na okres po 2027 r.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Do dnia [*trzy lata od daty rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy*], a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Zarządzanie bezpośrednie, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego, jest preferowanym sposobem zarządzania, ponieważ działania będzie realizowała Komisja Europejska, w szczególności DG EAC, która zapewni koordynację z państwami członkowskimi i różnymi zainteresowanymi stronami.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Kontrole są elementem systemu kontroli wewnętrznej DG EMPL. W przypadku tych nowych działań zastosowane zostanie to samo podejście do identyfikacji ryzyka i jego ograniczania.

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Kontrole są elementem systemu kontroli wewnętrznej DG EMPL. Te nowe działania będą pociągały za sobą nieznaczne dodatkowe koszty kontroli na poziomie DG.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Komisja, w trakcie realizacji finansowanych działań, zapewnia ochronę interesów finansowych Unii, wprowadzając środki zapobiegające nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole i przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje. Komisja jest upoważniona do przeprowadzania kontroli i weryfikacji na miejscu w ramach niniejszej decyzji, zgodnie z rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami. Jeżeli jest to niezbędne, dochodzenia są przeprowadzane przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz podlegają przepisom rozporządzenia (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 2b	Zróżnicowane /niezróżnicowane[61]	państw EFTA[62]	krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących[63]	innych państw trzecich	pochodzący z pozostałych dochodów przeznaczonych na określony cel
	07 02 04 00 – EFS+ komponent EaSI	Zróżn.	TAK/	TAK	TAK	NIE

61 Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

62 EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

63 Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	2b

Dyrekcja Generalna: EMPL			Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**				**OGÓŁEM**
• Środki operacyjne											
Pozycja w budżecie [64] 07 02 04 00	Środki na zobowiązania	(1a)			0,560	0,060					**0,620**
	Środki na płatności	(2a)			0,060	0,310	0,250				**0,620**
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)									
	Środki na płatności	(2b)									
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy[65]											
OGÓŁEM środki dla DG EMPL	Środki na zobowiązania	=1a+1b +3			0,560	0,060					**0,620**
	Środki na płatności	=2a+2b +3			0,060	0,310	0,250				**0,620**

64 Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową.

65 Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

•OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)									
	Środki na płatności	(5)									
•OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)									
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 2b wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6			0,560	0,060					**0,620**
	Środki na płatności	=5+ 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część:

•OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)									
	Środki na płatności	(5)									
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)									
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 6 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+ 6			0,560	0,060					**0,620**
	Środki na płatności	=5+ 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Dział wieloletnich ram finansowych	**7**	„Wydatki administracyjne”

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika 5 do decyzji Komisji w sprawie przepisów wewnętrznych dotyczących wykonania sekcji Komisji budżetu ogólnego Unii Europejskiej), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2023**	Rok **2024**	**2025**	**2026**	**2027**			**OGÓŁEM**
Dyrekcja Generalna: EMPL									
• Zasoby ludzkie		0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM DG EMPL	Środki	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2023**	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**				**OGÓŁEM**
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,342	0,342	0,902	0,402	0,342				**2,330**
	Środki na płatności	0,342	0,342	0,402	0,652	0,592				**2,330**

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty			Rok **2023**		Rok **2024**		Rok **2025**		Rok **2026**		Rok **2027**								**OGÓŁEM**	
			PRODUKT																	
⇩	Rodzaj[66]	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CELE SZCZEGÓŁOWE nr 1 i 2[67]																				
- Produkt	Spotkania z państwami członkowskimi						4	0,060	4	0,060									8	0,120
- Produkt	Kontrola krajowych środków transpozycji								1	0,250	1	0,250							2	0,500
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																				
OGÓŁEM							4	0,060	5	0,310	1	0,250							10	0,620

66 Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

67 Zaplanowane działania będą sprzyjać osiągnięciu obu celów szczegółowych.

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2023	2024	2025	2026	2027			**OGÓŁEM**
DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Poza DZIAŁEM 7[68] wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym								
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy			nie dotyczy

OGÓŁEM	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

[68] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA"), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

		2023	2024	2025	2026	2027		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		2	2	2	2	2		
20 01 02 03 (w delegaturach)								
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa (określić)								
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)[69]								
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)								
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)								
XX 01 xx **yy zz**[70]	- w centrali							
	- w delegaturach							
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa (określić)								
OGÓŁEM		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**		

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Dwa stanowiska w grupie funkcyjnej AD w celu wsparcia negocjacji w procesie przyjęcia, organizacji spotkań z państwami członkowskimi i sporządzania ewentualnych wykonawczych i delegowanych aktów ustawodawczych.
Personel zewnętrzny	

69 CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

70 W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

– X może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

Niezbędne środki można zaprogramować w ramach komponentu EFS+ objętego zarządzaniem bezpośrednim na lata 2025–2027.

– ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

– ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

– ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

– X przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2025	2026	2027					Ogółem
Państwa EOG	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	p.m.	p.m.	p.m.					p.m.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

– X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody

– ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

  – ☐ wpływ na zasoby własne

  – ☐ wpływ na dochody inne

  – Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy[71]						
		Rok **N**	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł …….								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[71] W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.